

SVĚTLO

TÝDENÍK MATICE CYRILOMETODĚJSKÉ

31. ČÍSLO / XV. ROČNÍK

9 Kč (12Sk)

5. SRPNA 2007

Z obsahu:

Trvalé Františkovo poselství

Z promluvy Benedikta XVI.
na setkání s mládeží
v Assisi 17. června 2007
- strana 2 -

Muž lásky a pokoje

Antonio de Sant'
Anna Galvão - mnich
a zpovědník, kterého
uctíval celý národ
- strana 4 -

Zahradník liturgie

Rozhovor s liturgickým
odborníkem
P. Michaellem Langem
- strana 6 -

Neděle - den Eucharistie

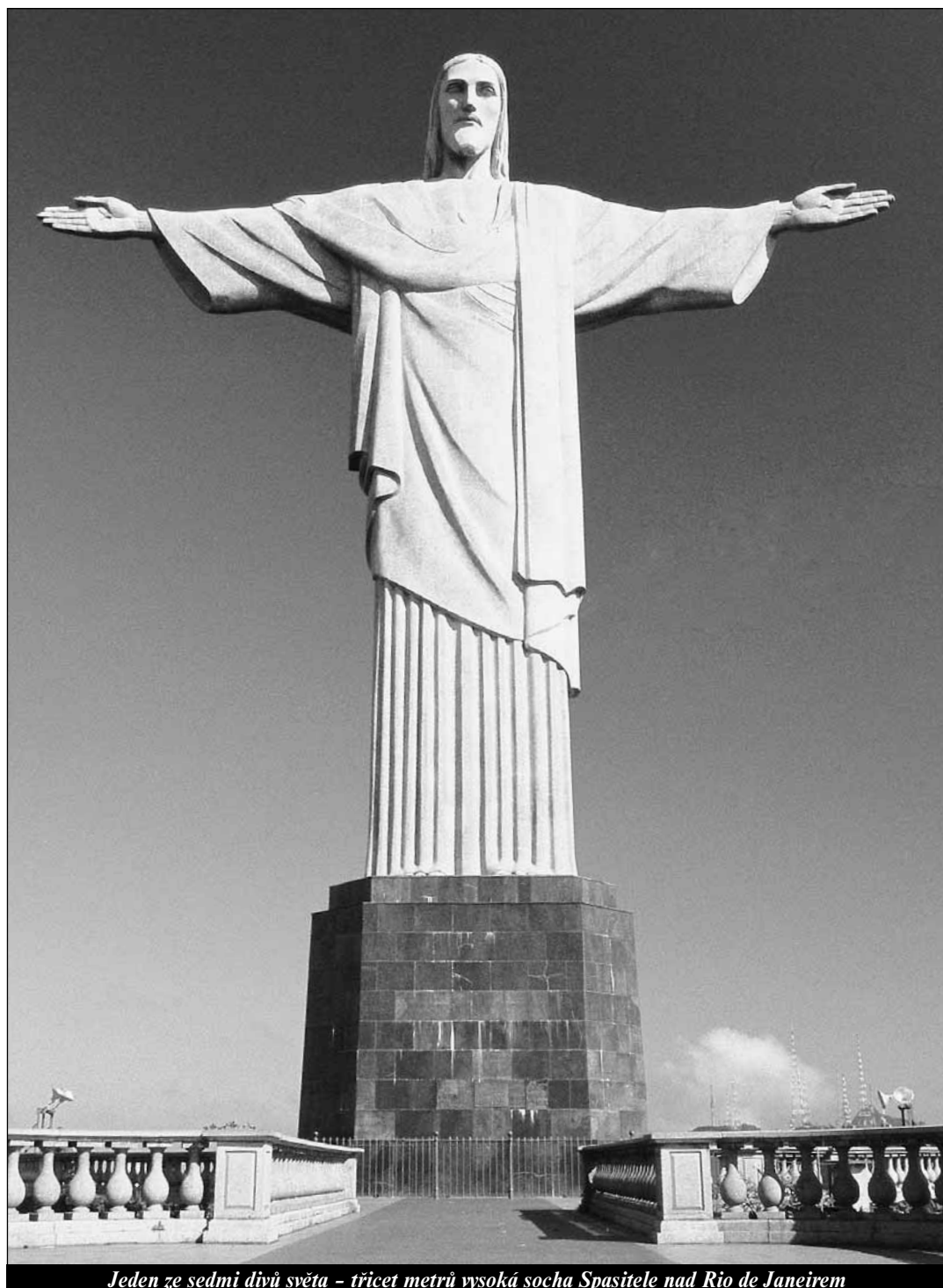
P. Bernard Springer ORC
- strana 9 -

Od ateismu ke svatosti - dokončení

Patronka Evropy
Edita Steinová - sestra
Terezie Benedikta
od Kříže
- strana 10 -

Modlitba P. Werenfrieda

van Straaten u sochy
Cristo Redentor
v Riu de Janeiru
- strana 13 -

Jeden ze sedmi divů světa - třicet metrů vysoká socha Spasitele nad Rio de Janeirem

Drahá mládeži, vy víte, že důvod, který mě přivedl do Assisi, byla touha znovu oživit vnitřní cestu svatého Františka u příležitosti 800. výročí jeho obrácení. Tento moment má v mě

pouti zvláštní význam. Mysl jsem na něho jako na vrchol svého dne. Svatý František mluví ke všem, ale především pro vás mladé má zvláštní přitažlivost. Potvrzuje mi to vaše početná účast i dotazy, které jste mi položili. K jeho obrácení došlo, když prožíval svou plnou vitalitu, své zážitky, své sny. Prožil 25 let, aniž by našel smysl života. Několik měsíců před smrtí bude na tuto dobu vzpomínat jako na období, kdy „byl v hříších“.

Na co myslel František, když mluvil o hříších? Když se podíváme do životopisů, každý z nich má svůj styl, není snadné to definovat. Výstižný portrét jeho života se nachází v Legendě o třech kamarádech, kde čteme: „František byl nadmíru veselý a velkodušný, miloval hry a zpěvy, toulal se městem Assisi ve dne v noci s druhy svého typu, byl marnotratný a rozhazoval za jídlo a jiné věci všechno, co měl nebo co mohl vydělat.“ (3 Comp 1,2: FF 1396). Kolik je dnes mládenců, o kterých by se nedalo říct něco podobného? I dnes mají možnost jít a bavit se, dokonce mimo své město. Různé podniky pro povyražení během víkendů lákají tolik mladých. Je mož-

no brouzdat také virtuálně internetem, hledat informace nebo kontakty nejrůznějšího druhu. Bohužel není málo, nýbrž spíše mnoho těch, kteří vyhledávají oblasti nesmyslné a dokonce zhoubné v umělém ráji drog. Je možno popřít, že mnoho chlapců, a nejen chlapců, je v pokušení následovat mladého Františka v době před jeho obrácením? Za tímto způsobem života je touha po štěstí, která přebývá v každém lidském srdci. Ale může takový život dát pravou radost? František ji v něm jistě našel a vy sami, drahá mládeži, si to můžete ověřit na své vlastní

zkušenosti. Je pravdou, že časné věci mohou dát zdání radosti, ale srdce může naplnit jen nekonečno. Řekl to jiný velký konvertita sv. Augustin: „Stvořil jsi nás pro sebe, ó Pane, a nepokojné je srdce naše, dokud nespočine v tobě“ (Confess. 1,1).

Stejný životopisný text nám říká, že František byl spíše marnivý. Líbilo se mu dát si zhotovit přepychové oděvy a snažil se vyhledávat originalitu (srov. Comp 1,2: FF 1396). V marnivosti, v hledání originality je něco, co se nás všech nějak dotýká. Dnes se mluví o „obrazě“, mít „image“. Abychom mohli mít

alespoň minimální úspěch, potřebujeme si zajistit zájem těch druhých, a to něčím nezvyklým, originálním. Do určité míry to může být projevem nevinné touhy být dobře přijímán. Ale často nás svádí pýcha, nepřiměřené hledání sebe sama, egoismus a touha po moci. Ve skutečnosti zaměřit život sám na sebe je smrtelná past: můžeme být sami sebou jen tehdy, když se opíráme o lásku, milujeme Boha i své bratry.

Jedna věc, které si všimli Františkovi současníci, byly také jeho ambice, jeho touha po slávě a po dobrodružství. To ho zavedlo na pole bitev a způsobilo, že byl rok vězněn v Perugia. Stejná žízeň po slávě ho zavedla do Puglie k nové vojenské expedici, ale právě za těchto okolností ve Spoletu mu Pán dal poznat svou přítomnost v jeho srdci, přiměl ho, aby obrátil své kroky a začal pozorně naslouchat jeho slovu. Je zajímavé pozorovat, jak Pán chytil Františka za jeho stránku, onu chuť osvědčit se, aby mu ukázal cestu svatých ambicí, projektovaných na nekonečno: „Kdo ti může být užitečnější, pán, nebo služebník?“ (3 Comp. 2,6: FF 1401) To byla otázka, kterou slyšel zaznívat ve svém srdci. Je to, jako by mu Pán řekl: Proč se spokojuješ s tím být ve službách lidí, když Bůh je ochoten přijmout tě do svého domu, do svých královských služeb?

Drahá mládeži, připomněli jste mi některé problémy mládí, vaše obtíže při tvorbě budoucnosti a především obtíže při rozeznávání pravdy. Ve vyprávění o Kristově umučení nacházíme Pilátovu otázku: *Co je pravda?* (Jan 18,38). Je to otázka skeptika, který říká: „Ty mi říkáš, že jsi pravda, ale co je to pravda?“

Pokračování na str. 13

Trvalé Františkovo poselství

Z promluvy Benedikta XVI. na setkání s mládeží v Assisi 17. června 2007

Editorial

Varujte se jakékoliv chamtivosti, říká Ježíš Kristus poté, co od něho poprvé prosebník odešel s nepořízenou. Žádal totiž od Pána něco, co bylo v naprostém rozporu s jeho poselstvím. Chamtivost po čemkoliv je jako chorobně zvrácený hlad, který roste tím více, čím více je uspokojován. Každý chamtivec je v podstatě pro své okolí nebezpečný, protože uspokojování jeho nenasytné chamtivosti je pro něho důležitější než cokoli jiného včetně ostatních lidí. Není nic nekažlivějšího než chamtivost. Chamtivost jedněch probouzí chamtivost druhých.

Hromadění nadbytku, který má živit pyšný pocit nezávislosti, svrchovanosti a soběstačnosti, je totiž jedním ze základních semen, která se odvěký nepřítel Boha a člověka snaží pěstovat v lidské přirozenosti zraněné hříchem. S bohatstvím a mocí na světě se vlastně chlubit jen ďábel. Pracuje na tom od počátků lidských dějin. Zcela jasně dal na-

hlédnout do svých karet, když pokoušel Pána na poušti. Jeho oslnivá nabídka bohatství, moci a slávy je jen zdánlivě ojedinelé vystoupení. Spíše ji můžeme chápat jako demonstraci jeho rutinní praxe, se kterou mívá zaručený úspěch. I na tak záhadné a slibné osobnosti, jakou byl Ježíš z Nazareta, chtěl zvláštním způsobem vyzkoušet svou působnost a získat Pána za svého spojence. Neuspěl a nemohl uspět, protože narazil na zakladatele zcela jiného, totiž původního typu „království“, které nespolehá na moc a sílu materiálního bohatství, ale jedinečně na svého Pána. Pomezská království a mocnosti nejsou původní Boží útvary, ale vynálezy Nepřítele. To ony soustavně ohrožovaly Boží vyvolený národ v době, kdy Bůh si sám zcela jinak a docela bezpečně vedl a uspořádal svůj lid. Dějiny vyvoleného národa až do vzniku království jsou v tomto směru jedinečné

Pokračování na str. 12

Pravé poklady

Zamyšlení nad liturgickými texty
dnešní neděle

Či bude to, co jsi nashromáždil?

Každá neděle je radostnou oslavou Ježíšova zmrtvýchvstání. Je to radost, která se může a má v plné míře týkat i tebe. Apoštol Pavel proto znovu připomíná, že i tys byl *vzkříšen zároveň s Kristem*. Využij každé neděle, aby sis vždy znovu a plně uvědomil své první vzkříšení: máš přece v sobě nový život, který je s Kristem skryt v Bohu. Spolu s Ježíšem můžeš dále zdokonalovat své zmrtvýchvstání tím, že *usiluješ o to, co pochází shůry*. Jako nový člověk jsi přece vykročil na cestu *pravého poznání*: to spočívá v tom, že usiluješ o naplnění nejvlastnějšího smyslu svého života: *obnovit svou podobu se svým Stvořitelem*.

Skutečně obnovit? Ano, slyšíš dobře. Právě tato *podoba a obraz*⁽¹⁾ byly důvodem, pro který Tě Bůh stvořil. Nesluší se, abys měl stále před očima svoji nejvyšší důstojnost a hodnotu? Viš snad o něčem větším, důležitějším a vznešenějším? Pros Ducha Svatého, aby ti dal ono důležité a jasné poznání, jak a proč máš *umřít v sobě všechno pozemské*.

Jedním z klamů, jimiž tě svět odvádí z té cesty a obelhává, jako by to byla samozřejmost, je zbožňování pozemských statků. Svatý Pavel to právem nazývá *modloslužbou*, protože majetek se stal skutečným bohem tohoto světa. Je to důležitá věc, o které chce s tebou dnes hovořit i sám Pán. Příležitost k tomu se naskytla, když jeden z posluchačů přišel za Ježíšem s neobvyklou žádostí: „Mistře, pojď urovnat náš dědický spor!“

Již mnohokrát jsi byl svědkem toho, jak Ježíš přijímá prosebníky. Přicházeli slepí, malomocní, ochrnutí, posedlí zlým duchem, zarmoucení rodiče. Nikdo z nich neodešel s prázdnou. Proč nechce Pán vyhovět člověku, který se cítí poškozen nespravedlností svého bratra?

Protože jeho království není z tohoto světa. S jeho spravedlností a jeho právem nechce mít Pán nic společného. Dokonce i tehdy, až se jednou sám stane obětí tohoto »práva«, zůstane věrný pravdě a spravedlnosti svého království.

V jeho království má právo a spravedlnost zcela jiné základy. Ve světě, který se klaní mamonu, je hlavním zákonem a cílem shromažďovat majetek a k tomu slouží všechny nástroje moci a práva. Lidé tohoto

světa si bláhově myslí, že jsou tím moudřejší a chytřejší, čím více se jim podařilo nashromáždít. Mají pak své jmění, ale to jim nedopřává klidu ani štěstí: budiž závist, chamtivost, rozepře a zlobu. *Ani v noci si neodpočine jejich srdce*. Ježíšovo království nezná majetkové spory. Má zcela jiné *sýpky*, kde se shromažďují skutečné poklady, které navíc nepotřebují zámky, hesla ani strážce, protože je nemůže nic ohrozit, ani rez, ani mol, ani zloději a násilníci⁽²⁾. Proto ty, kteří přesto nejraději shromažďují jen do svých stodol a na svá důmyslně zajišťovaná konta, nazývá Ježíš bez obalu *blázny*.

Dej mu bez váhání za pravdu. Vždyť dokonce už v tomto časném světě se nejednou můžeš přesvědčit, že *i když má člověk nadbytek, není jeho život zajištěn tím, co má*.

Ve skutečnosti je zde v sázce mnohem více než jen perspektiva časného života. Před Bohem může být člověk dokonce tím více ohrožen, čím více vlastní na této zemi. Co si tedy počít?

Svléci ze sebe starého člověka s jeho počínáním: Místo sebestředné hrabivosti očekává Pán od svých věrných vstřícnou a přející solidaritu a štědrost. *Starý člověk* myslí jen na sebe a na svůj zítřek. *Nový člověk* se nestará úzkostlivě, co bude zítra, když už dnes je kolem tolik bližních, kteří nevědí, co dál. Myslet na potřebné, to je právo a spravedlnost Božího království. Jsi schopen uvěřit svému Pánu, že ti bude *všechno ostatní přidáno, když budeš hledat nejdříve tuto spravedlnost*?⁽³⁾ Připomeň si radostnou zkušenost, kterou udělali jeho učedníci: *Když jsem vás poslal bez měšce, bez mošny, měli jste v něčem nedostatek? Odpověděli: Ne, v ničem*.⁽⁴⁾

Jestliže zatím necítíš odvahu vykročit za Ježíšem *bez měšce a bez mošny*, pros o milost, abys po této odvaze alespoň zatoužil. Až jednou překročíš její práh, zažiješ skutečnou svobodu Božích dětí. Uvědomíš si, jak zbytečně zatěžující byly všechny tvé *pozemské starosti*. Patříš přece k lidu, který *On pase, k stádu vedenému Jeho rukou*⁽⁵⁾. V království, ve kterém každý myslí s láskou na druhé, nikdo nezůstane odkázán sám na sebe. Tam, kde nikdo nehromadí jen sám pro sebe, nikomu nebude nic scházet. Vstupem do tohoto království *obnovuješ svou podobu se Stvořitelem*.

Kéž bys dnes uposlechl jeho hlasu! Nezatvrzuji své srdce.⁽⁶⁾

Bratr Amadeus

⁽¹⁾ srov. Gn 1,26; ⁽²⁾ srov. Mt 6,20;

⁽³⁾ srov. Mt 6,33; ⁽⁴⁾ Lk 22,35;

⁽⁵⁾ srov. resp. žalm 95; ⁽⁶⁾ srov. tamt.

Liturgická čtení

1. čtení – Kaz 1,2;2,21–23

Marnost nad marnost – praví Kazatel – marnost nad marnost, všechno je marnost. Vždyť se stává, že někdo pracuje moudře, rozvážně a úspěšně, a nakonec to dá do vlastnictví jinému, kdo na tom nepracoval. I to je marnost a velké zlo. Co má člověk za všechno svoje namáhání a snahu, s níž se plahočí pod sluncem? Ano, po všechny dny má jen starosti; trápení je jeho zaměstnáním, ani v noci si jeho srdce neodpočine. I tohle je marnost.

2. čtení – Kol 3,1–5.9–11

Bratři! Když jste s Kristem byli vzkříšeni, usilujte o to, co pochází shůry, kde je Kristus po Boží pravici. Na to myslíte, co pochází shůry, ne na to, co je na zemi. Jste přece už mrtví a váš život je s Kristem skrytý v Bohu. Ale až se ukáže Kristus, náš život, potom se i vy s ním ukážete ve slávě. Umrtvěte proto všechno, co je ve vašich údech pozemského: smilství, nečistotu, chlípnost, zlou žádostivost a chamtivost, která je modloslužbou. Neobelhávejte jeden druhého. Svléctě ze sebe člověka starého s jeho počínáním a oblectě člověka nového, který se obnovuje k správnému poznání, aby se podobal svému Stvořiteli. Tady už není Řek nebo Žid, obřezaný nebo neobřezaný, barbar, Skyta, otrok nebo člověk svobodný, ale všechno a ve všem je Kristus.

Evangelium – Lk 12,13–21

Někdo ze zástupu požádal Ježíše: „Mistře, řekni mému bratrovi, aby se rozdělil se mnou o dědictví!“ Odpověděl mu: „Člověče, kdo mě ustanovil nad vámi soudcem nebo rozhodčím?“ Potom jim řekl: „Dejte si pozor a chraňte se před každou chamtivostí. Neboť i když má někdo nadbytek, jeho život není zajištěn tím, co má.“ Pověděl jim toto podobenství: „Jednomu bohatému člověku se na poli hojně urodilo. Uvažoval tedy sám pro sebe: „Co mám udělat? Vždyť už nemám, kam svou úrodu uložit! Tohle udělám,“ řekl si, „strhnu své stodoly, vystavím větší a tam složím všechno své obilí i své zásoby. Pak si mohu říci: Máš velké zásoby na mnoho let. Klidně si žij, jez, pij, vesele hoduj!“ Bůh však mu řekl: „Blázne, ještě této noci budeš muset odevzdat svou duši, a či bude to, co jsi nashromáždil?“ Tak to dopadá s tím, kdo si hromadí poklady, ale není bohatý před Bohem.“

„Tento muž je velice potřebný pro toto město a pro kapitány Sao Paulu. Všichni chodí k němu pro radu, všichni chtějí mít prospěch z jeho ctností, obyvatelé města nechtějí být bez tohoto řeholníka...“ Tento dopis ze 17. dubna 1798 podepsal senát v Sao Paulu, nejvyšší autorita tehdejší portugalské kolonie. Byl adresován provinciálovi františkánského řádu, a to z jednoho důvodu: chtěli si tohoto mnicha podržet. A to jistě není běžná záležitost, když se nejvyšší občanská instituce se souhlasem veškerého obyvatelstva zasazuje o to, aby mnich zůstal navždy v tomto městě a v tomto klášteře. A nejen to. Připojila se k tomu i církevní autorita v Sao Paulu. Tak velké bylo hodnocení, respekt a důvěra, kterým se tento františkán těšil. Kronikáři označují případ tohoto mnicha v celých dějinách staré provincie Sao Paulo jako zcela jedinečný: v celém národě – u věřících i nevěřících, stejně tak civilních, jak církevních autorit – panovalo přesvědčení, že nesmí být v žádném případě přeložen, nýbrž „musí zde pokračovat ve svém díle, je zasvěcen blahu všech ostatních a vede příkladný život“.

Ale kdo to vlastně byl? Poslehněme si svědectví jednoho z jeho současníků: „Byl to muž lásky a pokoje.“ Konstatování, které vycházelo z celého národa a v průběhu staletí se nezměnilo. *Hlas lidu – hlas Boží*. Františkán Frei Antonio de Sant' Anna Galvão, který se narodil 1739 a zemřel 1822, tedy v roce, kdy Brazílie dosáhla samostatnosti, a je prvním brazilským rodákem, který byl prohlášen za svatého. Učinil tak Benedikt XVI. při své návštěvě Brazílie 11. května. Při této slavnostní příležitosti byl přítomen prefekt Kongregace pro svatořečení kardinál José Saraiva Martins...

Eminence, podle svědectví svých současníků byl Frei Anto-

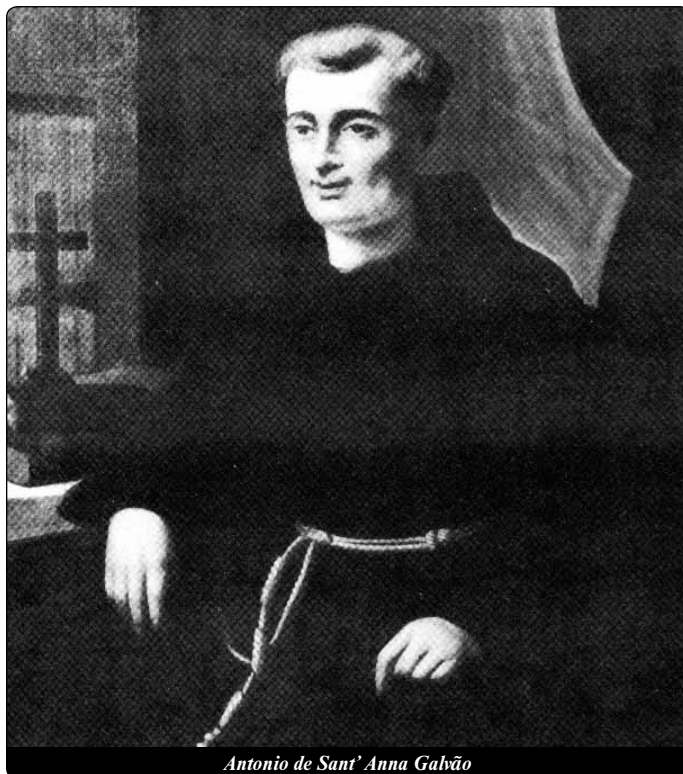
Muž lásky a pokoje

Tak definoval senát v Sao Paulu prvního rodilého světce Brazílie. Příběh mnicha a zpovědníka, kterého uctíval celý národ: Antonio de Sant' Anna Galvão. S kardinálem Josém Saraivou Martinsem rozmlouvá Stefania Falasca.

nio Galvão stejnou měrou vysoce hodnocen jak svými spolubratry, tak občanskou i církevní autoritou. Jak mohl dosáhnout tak jednoznačného obdivu?

Frei Galvão náležel k bosým františkánům reformovaným Pe-

trem z Alcantary, kteří žili podle přísného slibu chudoby a poslušnosti. Byl to prostý mnich. Prostý ve všem: ve své osobě, ve svém díle, ve svých spisech. To, co udělal, je možno popsat takto: „Žádný diktát, žádná po-

Antonio de Sant' Anna Galvão

HISTORICKÝ PŘÍPAD

Svatořečení Frei Antonia de Sant' Anna Galvão (1739–1822), kněze a řádového bratra bosých františkánů a zakladatele kláštera františkánek Neposkvrněného početí (Recolhimento Nossa Swenhora da Conceição da Luz), bylo zahájeno v roce 1938, 116 let po jeho smrti. Čtyři procesy probíhaly v období 60 let. V r. 1938 o hrdinských ctnostech, v roce 1949, 1969 a 1980–1981 o pověsti svatosti. Mezi svědky prvního procesu byla někdejší otrokyně, 125 let stará Lucrezia Cananea de Deus, která ho ještě osobně znala. Kromě různých svědectví byla pověst svatosti vyvozena z kritického rozboru dokumentů, které se týkaly dotyčné doby, protože se jednalo o historický proces. Po uzavření diecézní části procesu byla causa přenesena do Říma 15. dubna 1991. Frei Galvão byl blahověstěn Janem Pavlem II. 25. října 1998. Svatořečen byl na základě zázraku, který se stal v Sao Paulu v roce 1999, a který uznal za nadpřirozený Benedikt XVI. 16. prosince 2006.

dívaná, nic nemá ohromovat, nic se nemá vyžadovat.“ Síla jeho ctností a svědectví jeho života přitahovaly lidi, osvětlovaly prostředí, ve kterém žil. A to tak silně, že se záhy stal nenahraditelným.

Frei Galvão se narodil roku 1739 a zemřel v prosinci 1822 v Sao Paulu. V Brazílii a v Sao Paulu došlo tehdy k pozoruhodným historickým a náboženským událostem.

Ano, byla to epocha, ve které koloniální doba přešla do impéria a do prvních měsíců nezávislosti. Je to období, které je poznamenáno přítomností a působením misionářů katolické církve včetně františkánů, kteří museli přijmout pod osvětlenou vládou Marquise Pombala přísná omezení. Sao Paulo bylo tehdy hlavním městem provincie nezávislé na Rio de Janeiru. Bylo základnou zlatokopů a hledačů diamantů. Oblast, která byla často ve válečném stavu, protože bylo třeba hájit území proti Španělům. Ale bylo to také oblíbené místo pro obchod s otroky. V tomto obtížném kontextu vystupuje vlivná postava Božího muže, který vynikal svými ctnostmi. Byl znám především pro svoji lásku, která mu umožňovala sdílet úzkosti a naděje svého lidu, který musel žít stále ještě v otroctví a v lidsky i společensky nesnesitelných poměrech. A také to byla tato bezmezná láska na jedné straně, která způsobila, že lidé ho chtěli mít zde, že zůstal celý život v Sao Paulu. Prostě vůbec nechtěli být bez něho, jak to potvrzuje dopis ze senátu: „On byl příslibem pro chudé, útěchou soužených...“

To byla dobrá základna...

Po studiu u jezuitů v Belém vstoupil roku 1760 k františkánům a celý život prožil v Sao Paulu. Jeho osobnost a jeho důkladné vzdělání nezůstaly u představených bez povšimnutí, proto mu svěřovali odpovědná místa. Ale vzdělání i docela obyčejní lidé si ho všimli, věnovali mu dů-

věru a svěřovali mu své starosti. Hledali kontakt s tímto mužem, protože měl pověst „muže pokoje“. Vnášel pokoj mezi znesvářené, do rodin i do časných záležitostí, jak stojí v aktech. Od roku 1768 měl delikátní úřad vrátného, kazatele a zpovědníka pro laiky františkánského řádu. To poslední se stalo záhy jeho hlavní rolí: zpovědníkem zůstal až do konce života. Jak v klášteře františkánů, tak v jím v roce 1774 založeném ženském klášteře „Mosteiro da Luz“ v srdci Sao Paula to byla jeho nejdůležitější úloha. Na výstavbu kláštera vynaložil všechnu svou energii a tam také zemřel ve věku 84 let v ubohém pokojíčku za svatostánkem na nuzném lehátku, které postavili nouzově na holou podlahu.

Co je možno říct o jeho osobnosti?

Byl to rozvážný, velkorysý a odvážný muž. Byl nadán moudrostí, která mu umožňovala poznávat potřeby těch, kteří mu byli svěřeni. Jeho ochota pomáhat byla příkladná a jeho prudký temperament ho nikdy neodradil zastávat se slabých a odkrývat nespravedlnost. To ukazuje příhoda z roku 1780. Tehdy se postavil proti guvernérovi Sao Paula, který nakonec musel složit svůj úřad. Despotický kapitán Martin Lopes de Saldanha odsoudil k smrti jednoho vojáka, který jeho syna v sebeobraně lehce zranil. Nespravedlivý rozsudek vyvolal hněv obyvatel Sao Paula. I Frei Galvão se zastal vojáka Caetaninho a pranýřoval kvůli guvernérovi. Ale všechny protesty byly marné. Voják byl popraven. A jako by na tom nebylo dosti, kapitán poslal Frei Galvãa do vyhnanství. Příkaz musel být splněn do 24 hodin. Když se zpráva o Antoniově vyhnanství jako vítr rozšířila městem, zmobilizovala znovu obyvatelstvo. Došlo k lidovému povstání. Skupina ozbrojených mužů obsadila záhy dům guvernéra a kapitánovi nezbylo nic jiného, než svůj ortel odvolat. Když to udělal, sku-

Poutníci v modlitbách nad hrobem Antonia de Sant' Anna Galvão

pina lidí se vydala za mnichem, a když ho našla, uvedla ho zpět do kláštera. „Dobrý svatý otec mohl být nalezen. Město mohlo nyní klidně spát: mělo opět svůj velký poklad.“ Tak to stojí v dokumentech.

Již za života se tedy těšil pověstí svatosti...

Ano, je třeba dokonce zdůraznit, že pověst svatosti byla tím, čím se jeho osobnost skutečně vyznačovala. V životě, ve smrti i *post mortem*. A to se dodnes nezměnilo. Svědectví dokládají živou, nezměněnou a nepřeru-

šenou úctu. V Sao Paulu a v celé Brazílii se jeho úcta stále více šíří stejně jako „pilulas frei Galvão“.

Co to je?

Jsou to *papelinhos*, malé proužky rýžového papíru, na kterých je střelná modlitba k Panně Marii a které jsou složeny do tvaru pilulky. Druh úcty, který rovněž souvisí s jednou epizodou z jeho života. Od té doby se tisíce poutníků modlí u jeho hrobu a požívají pilulky z rýžového papíru, které vyrábějí sestry z kláštera Luz.

EXORCISTÉ U PANNY MARIE

330 katolických exorcistů z 29 zemí se sešlo ke svému výročnímu setkání u Panny Marie Čenstochovské v Polsku. Scházejí se zde již podruhé. Toto sdružení založil počátkem 90. let P. Gabriel Amorth, dlouholetý vedoucí exorcista ve Vatikánu. Služba exorcistů je stále důležitější především kvůli velkému rozmachu satanismu. P. Amorth označil za největší Satanův úspěch rozšíření víry, že neexistuje. Daří se mu to i uvnitř Církve.

BOOM NÁBOŽENSKÉ LITERATURY

Na americkém knižním trhu se nejvíce rozvíjí prodej náboženské literatury. Zatímco jiné obory zaznamenaly loni přírůstek 3,2 %, u náboženské literatury to bylo 5,4 %. V USA se v roce 2006 prodalo 31 miliard knih v hodnotě 25,9 miliardy €, a to i přesto, že země je doslova zaplavena jinou mediální nabídkou.

HOLANDSKO CHCE VYDÍRAT NIKARAGUU

Holandský ministr pro spolupráci s rozvojovými zeměmi pohrozil vládě Nikaraguy, že Holandsko zastaví veškerou svou pomoc, jestliže Nikaragua nezruší zákaz provádět potraty. Tento zákon přijal parlament jednohlasně v říjnu roku 2006. Nikaragua odpověděla, že je svrchovanou zemí a potraty v této zemi jsou její vnitřní záležitost. Evropský parlament se od holandského postupu distancuje.

Teologové, kteří zkoumali jeho causu, konstatovali, jak užitečný byl tento prostý, lidem milovaný kněz Brazílie, kde se dnes falešní proroci pokoušejí strhnout lid na scestí sekt...

Frei Galvão je jistě opakem „rádoby světců“ včerejška i dneška. Dokázal být v obyčejném kněžském životě mimořádným, nakolik to bylo v tehdejších poměrech možné a nakolik je i dnes možné bez umělých falešných slibů a „speciálních efektů“. Frei Galvão je jednou z postav, které se staly velkými před Bohem i před lidmi svou pokorou a plněním svých křesťanských povinností, aniž by chtěly na lidi působit domnělými mimořádnými fakty. A podařilo se mu proniknout k srdci lidí a toto místo si podržel i v průběhu staletí.

Tak je možno shrnout význam jeho causy...

Význam této causy spočívá také ve zvláštní okolnosti života brazilské církve, totiž v tom, že ukazuje, jak velkou cenu má kněžský život podle evangelia, naplněný službou bratřím a sestrám. Službou především těm nejchudším z chudých, těm nejpotřebnějším, jen k Boží slávě. *Brasiliensis Ecclesiae decori praeclarissimo*. Ve Frei Galvão našel lid, z něhož pocházel a s nímž cítil sounáležitost, silný podnět k dobru, lásce a modlitbě.

Jaký je tedy význam tohoto svatořečení?

Toto svatořečení je historický akt. Historický fakt. Je to první v Brazílii narozený světec. Poprvé je tedy pozdvižen k úctě v celé Církvi světec, který vyrostl v Brazílii. Muž pokoje a lásky. A pak nesmíme také zapomenout, že Brazílie je země s největším počtem katolíků. Řekl bych, že je to vlastně skandál, že dosud nebyl žádný syn ani dcera této země svatořečen, jeden nebo jedna z mnoha Brazilců, kteří jsou protagonisté a současně i vynikající plody evangelizace.

Z 30giorni 4/2007 přeložil -lš-

Jak důležitá je liturgie pro církev? Co znamená liturgie?

Druhý vatikánský koncil označil liturgii za „vrchol, k němuž směřuje činnost Církve, a zároveň zdroj, z něhož vyvěrá veškerá její síla“ (SC 10). V Řeholi sv. Benedikta čteme, že ničemu nelze dávat přednost před bohoslužbou. Slavení liturgie je podstatnou složkou církevního života, a to nejen proto, že je to v první řadě nedělní mše, na které všichni katolíci – a nejen oni – „prožívají“ Církev, můžeme-li to tak říct.

Důvod, proč má bohoslužba tak velký význam, je výstižně vyjádřen v liturgické konstituci Koncilu: „V liturgii, zvláště ve svaté eucharistické oběti, se koná *dílo našeho vykoupění*; tak liturgie přispívá vrcholnou měrou k tomu, aby věřící svým životem vyjadřovali a zjevovali ostatním Kristovo tajemství a skutečnou povahu pravé Církve“ (SC 2).

Slovy, že ve slavení Eucharistie se uskutečňuje dílo našeho vykoupění (opus nostrae redemptionis exercetur), navazuje Koncil na jednu z nejvýraznějších modliteb římského ritu, kterou uvedl již sv. Tomáš Akvinský ve svém pojednání o mešní oběti. Tak Koncil vědomě navazuje na kontinuitu církevní tradice.

V této zhuštěně formulované pasáži ze Sacrosanctum Concilium se konstatuje, že liturgie stojí ve vnitřním vztahu k pravdám víry. Z pátého století pocházejí slova, která jsou často citována ve zjednodušené formě „Lex credendi – lex orandi“ – „V zákonu modlitby se vyjadřuje zákon víry“. Na tuto souvislost liturgie a víry upozorňuje Svätý otec ve svém Motu proprio *Summorum Pontificum*.

Ve své knize *Duch liturgie* z roku 2000, což je vlastně jediná monografie, kterou napsal jako prefekt Kongregace pro nauku víry, píše papež Benedikt XVI. výslovně o významu správného

Zahradník liturgie

Rozhovor s liturgickým odborníkem

P. Michaelem Langem

P. Lang je knězem Oratoria sv. Filipa Neri v Londýně, docentem na Hytrop College v Londýně a autorem knihy *Conversi ad Dominum*. Poskytl agentuře Kath-net tento rozhovor:

způsobu, jak uctívat Boha. Jedná se zde o formu veřejného kultu, který je přiměřený Boží přítomnosti a skutečnosti.

Liturgie nás učí způsobu, jak navzdory svým lidským slabostem a omezenosti můžeme jít vstříc Pánu, který nám ve Svátosti oltářní daruje milost své reálné přítomnosti. Bohoslužba má být způsobem, který překračuje pouhá slova a vede k poznání, že naše touha po pravdě, kráse a dobru nachází své naplnění ve vše překračující Boží skutečnosti.

Ježíš Kristus je týž včera, dnes i navěky (Žid 13,8), a proto se liturgické slavení vztahuje především k Pánu, který o sobě řekl, že je cesta, pravda a život (Jan 14,6). To platí především o mši svaté, ve které se ta-

Sekretář Kongregace pro bohoslužbu Mons. Ranji s knihou M. Langa, jejíž italský překlad prezentoval

jemství Ježíšova utrpení, smrti a zmrtnýchvstání nejen připomíná (současně jako připomínka ústředních pravd víry), nýbrž také v celé slávě zpřítomňuje a stává se požehnáním a spásou pro věřící.

V jedné rakouské diecézi došlo před několika týdny k diskuzi o oltáři otočeném k lidu. Vy jste napsal knihu *Conversi ad Dominum*, která se týká tohoto tématu. Vždy se přítom připomíná 2. vatikánský koncil. Co opravdu říká Koncil na toto téma?

Od pokoncilní reformy, když pomíneme několik málo výjimek, se stalo pravidlem, že kněz stojí za volně postaveným oltářem čelem k lidu. Tak vznikl u církevní veřejnosti dojem, že postavení kněze čelem k lidu (versus populum) během celé mše svaté je požadavek II. vatikánského koncilu a že je to dokonce předepsáno. Mezitím však vyšlo najevo, že ani v liturgické konstituci ani v jiných koncilních textech není o celebrování čelem k lidu nebo zřizování nových oltářů vůbec řeč.

V pokoncilních instrukcích k liturgické reformě je označeno za žádoucí, aby hlavní oltář v kostele stál volně, aby ho bylo možno obejít a aby umožnil celebrovat čelem k lidu. Není tu však vůbec řeč o tom, že by obrácení k lidu vždy a všude bylo nejlepší možnou formou slavení mše svaté.

Hlasy, které byly proti tomuto vítěznému tažení celebrování čelem k lidu, nechyběly již v šedesátých letech. Můžeme zde jmenovat liturgického odborníka Josefa Andream Jungmanna TJ z Innsbrucku, francouzského oratoriána Luise Bouyera i mladého koncilního teologa Josefa Ratzingera.

Proč má být vůbec kostel orientován směrem k východu?

Z historické perspektivy je třeba nejdříve poznamenat, že křesťané se obraceli při modlitbě k východu již v nejranějších dobách. Platí to jak pro soukromou modlitbu, tak pro slavení liturgie a dokazuje se tím, že křesťané už nedodržovali ži-

dovský zvyk obracet se směrem k pozemskému Jeruzalému, nýbrž obraceli se k novému Jeruzalému, nebeskému městu, které vytvoří zmrtnýchvstalý Pán ze shromáždění vykoupěných, až přijde ve slávě.

Jako nepřiměřenější výraz této naděje na opětovný příchod Krista na konci časů v návaznosti na různá místa Písma svätého (Malachiáš 3,20; Lukáš 1,78) bylo pokládáno vycházející slunce. Orientace na východ se pak stala určující pro liturgii a stavbu chrámů v dalších staletích. Až do pozdního středověku platilo, že apsidy chrámů se svými oltáři směřovaly k východu všude tam, kde to jen bylo možné. Při slavení mše svaté byli tedy jak kněz u oltáře, tak věřící obráceni směrem na východ.

Společný směr modlitby platil jako obecný obyčej v latinské církvi až do nedávné doby a platí dosud jako pravidlo v byzantské, syrské, arménské, koptické a etiopské tradici. Tradice a současná praxe všech sjednocených a většiny sjednocených východních církví je společné obrácení věřících i kněze jedním směrem přinejmenším při anafoře.

Že v některých sjednocených východních církvích, především v diaspoře, bylo zavedeno celebrování čelem k lidu, je důsledkem pokoncilního západního vlivu a představuje odcizení vlastní tradici. Je tomu tak např. u maronitů a syrsko-malabarských křesťanů.

Príslušná římská kongregace pro východní církve poukázala však v roce 1996 výslovně na to, že slavení liturgie směrem na východ představuje významnou a živou tradici, kterou je třeba v církvích spojených s Římem zachovat.

I tam, kde došlo k tomu, že kněz a lid stojí obráceni k sobě, což platí pro starokřesťanské kostely otočené stavebně vchodem k východu, to se týká města Říma a severní Afriky, byl alespoň při kánonu vizuální kontakt s věřícími vyloučen

ABSURDNÍ REAKCE NA UVOLNĚNÍ STAROBYLÉHO RITU

a všichni se modlili se zdviženými rukama a s pohledem obráceným vzhůru.

V antice a v raném středověku by lidem připadalo zvláštní dívat se na celebrantovo konání a pokládat to za skutečnou spoluúčast na bohoslužbě. Celebrování čelem k lidu v dnešním smyslu bylo pro ně neznámé a byl by to anachronismus, kdybychom tento způsob slavení chtěli odvozovat od praxe římské baziliky ve Vatikáně.

Je historicky doloženo, že orientace na východ jak kněze, tak věřících při mši svaté není náhoda. Jedná se o záměrné obrácení k Bohu v modlitbě, které mělo zvláštní souvislost s eucharistickou obětí: putující Boží lid vedený knězem tak předstupuje před svého Pána.

Nesporná přednost společného směru modlitby spočívá v tomto pohybu přinášení, v němž se projevuje obětní charakter Eucharistie. Hodnověrnost Jungmannem formulované teze o věcném vztahu mezi obětním charakterem mše svaté a společným směrem obrácení při modlitbě nelze podle mého názoru nebrat v úvahu.

Právě pastorační zkušenost posledních čtyřiceti let nás poučila, že tento vztah skutečně existuje, protože nikdo nemůže popřít, že s celebráním „směrem k lidu“ zmizelo i všeobecné chápání mše svaté jako zpřítomnění a přinášení jediné Kristovy oběti.

Nechci říct, že změna v orientaci celebranta je jediným důvodem tohoto vývoje. Ale připomeňme si, že jako důvod tohoto otočení celebranta se uváděla potřeba znovu získat chápání Eucharistie jako svaté hostiny, o kterém se soudilo, že se ztratilo.

Musíme dnes upřímně konstatovat, že došlo k jednostrannému zdůrazňování mešní slavnosti jako společné hostiny a přehlížel se nejvlastnější charakter Eucharistie jako viditelné oběti, jak to vyžaduje i přiro-

zenost člověka a jak to učí Tridentský koncil.

Samozvaná skupina „Církev jsme my“, od které se Církev již několikrát distancovala, vydala svolání k biskupům, „kteří se cítí zavázání vůči II. vatikánskému koncilu“, aby povzbudili své věřící, protože podle jejich názoru ten, kdo bude dbát na nový papežův výnos, strhává Církev k schematické minulosti a předkoncilním textům, které vycházejí „z jiného pojetí Církve a kněze“ (!).

Předseda Ústředního výboru německých katolíků Hans J. Meyer se obává, že dojde k rozdělení Církve. Meyer vidí v nadšení pro latinskou liturgii „fejetonový katolicismus“, který se staví proti všemu, čím je společnost.

List Berliner Zeitung si přisadil absurdní zprávou: „Německá biskupská konference vychází z toho, že »stará mše« je zakázána kvůli antisemitským výrokům na Velký pátek.“

K absurdním reakcím patří i výrok italského biskupa Lucy Brandoliniho, který řekl novinám La Repubblica: „Nemohu zadržet své slzy. Je to nejsmutnější den v mém životě kněze i biskupa.“ Tento biskup je členem liturgické komise italské biskupské konference.

KDE JE VĚKOVÁ HRANICE?

250 věřících v arcibiskupství Míšeň poslalo v listopadu 2006 žádost kardinálu Lehmannovi o povolení tradiční latinské mše. Dvakrát urgovali odpověď a nakonec kardinál sdělil, že žádost podávají příliš staří lidé. Věřící tedy poslali dotaz komisi Ecclesia Dei, od jaké věkové hranice je někdo v Církvi pokládán za tak starého člověka, aby nemohl předložit svou žádost.

I pro řádnou formu římského ritu, jak ji musíme podle Motu proprio *Summorum Pontificum* nazývat, pokládám za žádoucí, aby se kněz při eucharistické liturgii v užším smyslu, tedy při kánonu, obrátil spolu s lidem „čelem k Pánu“, ať už se jedná o směr na východ, nebo ne.

Toto doporučení platí především pro historické chrámy, kde dominuje umělecky provedený oltář celému prostoru. Papež Benedikt XVI. píše v *Duchu liturgie*: „Oltář je současně místem otevřeného nebe; oltář chrámový prostor neuzavírá, nýbrž otevírá – k věčné liturgii.“

Co očekáváte od právě zveřejněného Motu proprio o uvolnění tzv. „staré mše“ pro všechny kněze?

Obdobně platí pro liturgické shromáždění, že modlitba kněze a lidu má společný směr k božskému Adresátu. Běžné obraty „čelem k lidu“ nebo „zády k lidu“ v obou případech vylučují právě toho, na koho se modlitbou a obětí obrácíme: Boha a Pána.

Motuo proprio *Summorum Pontificum* jsem přijal s velkou radostí a vděčností. Historický význam tohoto rozhodnutí snad ani nejsme zatím schopni docenit. Klíčovým slovem se mi jeví „smíření“ jak v Motu proprio, tak v průvodním dopi-

se papeže biskupům celého světa, a to v první řadě smíření se svou vlastní minulostí.

Má to nesmírný význam, když Svätý otec trvá na tom, že starý ritus podle misálu Jana XXIII. nikdy nebyl po právní stránce „zrušen“ ani prostě „nahrazen“.

Toto jasné konstatování je třeba chápat z hlediska situace církevního života posledních desetiletí, kdy se právě tvrdil úplný opak. Starému ritu byly dány přívlastky jako zakázaný a škodlivý. Již z psychologického hlediska musí takový radikální odklon od minulosti působit fatálně. Tzn. „tridentská mše“ provázela a duchovně nesla nesčetné generace věřících a byla duchovní potravou velkého množství světců.

Svätý otec píše ve svém dopisu: „Co bylo svaté pro dřívější generace, zůstává i pro nás svaté a velké. Nemůže to být z ničeho nic zakázané nebo dokonce škodlivé. Všem nám prospěje, když budeme chránit bohatství, která vyrostla ve víře a modlitbě Církve, a dáme jim správné místo.“

Těmito jasnými slovy skoncoval nyní papež se sebezníčovajícími tendencemi uvnitř Církve. V liturgii existuje „růst a pokrok“ – stačí pomyslet na zavedení slavnosti Božího Těla – „ale žádné zlomy“.

Ostatně označení „tridentská mše“ je nešťastné, protože v případě Missale Romanum Pia V. z roku 1570 se jedná o důmyslnou revizi starších liturgických knih, přičemž byl v římské kurii položen základ rubrikám pro slavení mše svaté.

Základy mešních textů, zvláště modlitby a čtení pro nedělní cyklus, sahají v podstatě do doby Řehoře Velikého (509–604) a zčásti jsou ještě starší. Spisovatel Martin Mosebach jednou výstižně poznamenal, že v podstatě bychom měli hovořit o „liturgii sv. Řehoře Velikého“ v analogii k „liturgii sv. Jana Zlatoústého“ ve východních církvích. ►

► Papež vyzvedl, že požadavek starobylé mše se neobjevuje jen u lidí starší generace, kteří v tomto ritu vyrostli. Zcela naopak, mnoho mladých lidí objevuje tuto liturgickou formu, což dokládá účast asi 1000 mladých lidí na mezinárodní delegaci „Jugendtutem“ při Světovém dnu mládeže v Kolině 2005.

Především ve Francii a v USA je mnoho velmi živých obcí se starobylým ritem, a jsou to obce s mnoha mladými rodinami. Není to žádná nostalgie, nýbrž skutečná láska k tradiční liturgii, která se stává pramenem křesťanského života.

Jak říká papež Benedikt XVI. zcela otevřeně, došlo od liturgické reformy často k nesnesitelným změnám v liturgii. A dodává: „Mluvíme ze zkušenosti, protože jsem zažil tuto fázi se všemi jejími očekáváními a zmatky. A viděl jsem, jak byli lidé, kteří byli zcela zakořeněni ve víře Církve, hluboce zraněni svévolnými změnami v liturgii.“ Tuto starost nástupce Petrova musíme brát vážně. Podle mého názoru je tato analýza přesná: na mnoha místech je to s katolickou liturgií špatně.

Liturgická reforma byla koncipována u zeleného stolu – to dokládá autobiografie arcibiskupa Annibale Bugniniho, který byl architektem liturgické reformy – a byla do praxe zavedena překotně. Od té doby nastoupil rozsáhlý divoký růst, který i u těch, o jejichž věrnosti k II. vatikánskému koncilu nelze pochybovat, začal život skepsi, zda principy, podle kterých byla přestavěna bohoslužba, mohou být v souladu s předanou praxí víry a zda jí dokonce v něčem nejsou cizí.

Jako teolog odpověděl Josef Ratzinger na tyto oprávněné otázky požadavkem „reformovat reformu“. Svízel takového záměru je v tom, že liturgie se „nedělá“, a to ani s nejlepšími záměry, nýbrž se „organicky“ rozvíjí a roste. Ani „reformu reformy“ nejde vyrobít, protože tím by-

chom se dopustili stejné chyby, jaká se stala při pokoncilní liturgické reformě.

Ve své recenzi knihy *The organic Development of the Liturgy* (Organický vývoj liturgie) od Alcuina Reida napsal tehdejší kardinál Ratzinger na jaře 2005, tedy krátce před svou volbou za Petrova nástupce, že „papež má, pokud jde o liturgii, funkci zahradníka, nikoliv technika, který staví nové stroje a staré hází do šrotu.“

Svým Motu proprio *Summorum Pontificum* – pokračováním Motu proprio *Ecclesia Dei* papeže Jana Pavla II. z roku 1988 – se papež Benedikt XVI. projevuje jako moudrý zahradník na vinici Páně. Misál z roku 1962 se vrací jako „forma extraordinaria“ římského ritu tam, kam patří, totiž do středu života Církve, zatímco misál Pavla VI. zůstává „forma ordinaria“.

Přitom si papež přeje, aby se obě formy vzájemně oplodňovaly: „Starý misál má převzít nové světce a některé nové preface.“ I to by byl krok k normalitě, protože kalendář světců se v posledních čtyřech staletích od Pia V. do Jana XXIII. stále znovu měnil. Zavedení některých nových prefací by bylo opravdu přínosem.

Ale co je ještě důležitější: ve slavení mše svaté podle misálu Pavla VI. se má silněji než dosud projevit ona posvátnost, která mnohé lidi přitahuje ke starému ritu. Jestliže se nechá „forma ordinaria“ inspirovat posvátností „forma extraordinaria“, pak jsme již učinili rozhodující krok k „reformě reformy“.

Konečně mám naději, že uvolnění staré mše přispěje ke smíření s Bratrstvem Pia X. Motu proprio ukazuje zřetelnou vůli Petrova nástupce najít plnou jednotu s příslušníky hnutí arcibiskupa Lefébvre, a lze si jen přát, aby toto velké gesto přijalo bratrstvo s otevřeným srdcem.

*Kath-net 12. července 2007,
překlad -lš-*

Co je antisemitské?

Centrum Simona Wiesenthala v USA vyzvalo Vatikán, aby zrušil modlitbu za obrácení Židů. Přímluva v misálu z roku 1962 by prý mohla být špatně chápána jako ospravedlnění antisemitismu. Rabí Abraham Cooper kritizuje, že antisemitská témata jsou „součástí náboženského poselství“ katolických tradicionalistů.

Máme se modlit za obrácení Židů, nebo je to nežádoucí či dokonce nepřipustné jako projev antisemitismu?

Kdyby byla pravda, že Židé mají spásu zajištěnou, byla by naše modlitba zbytečná.

Je však záchrana židovského národa opravdu tak jistá, že se o ni nemusíme zajímat? Hospodin svá zaslíbení jistě plní. Je však třeba vzít v úvahu dvě okolnosti: 1. Zaslíbení jsou podmíněna tím, že také druhá strana zachová věrnost. 2. Zaslíbení je třeba brát v tom smyslu, jaký měl Hospodin na mysli. Tak když slíbil Abrahámovi: „Udělám z tebe veliký národ, rozmnožím tvé potomstvo jako nebeské hvězdy a jako mořský písek. Tvé potomstvo bude požehnáním pro všechny národy,“ rozuměl tímto potomstvem něco mnohem víc než jen židovský národ. Podobně když říká archanděl Gabriel Panně Marii, že jejímu Synu dá Bůh trůn jeho otce Davida a že bude kralovat nad Jakubovým rodem navěky, není tento trůn někde na zemi a Jakubův rod jsou všichni vykoupení. Taková zaslíbení jsou smysluplná, jestliže pod vyvoleným národem nerozumíme jen Izrael, ale nový Boží lid. Jediným klíčem k celému Starému zákonu je Ježíš Kristus, Boží Syn, a vyvoleným národem jsou všichni ti, kteří přijmou jeho evangelium. Škoda, že nám sv. Lukáš nezaznamenal onen Ježíšův výklad, když vykládal dvěma učedníkům cestou do Emauz, jak se slova Písma vztahují právě na něho. Skutečnost je nicméně taková, že jim hořelo srdce, když jim to vyložil, protože konečně viděli Písmo v plném světle a v plném smyslu.

Bůh izraelskému národu vůbec nic nedluží. To, co mu přisli-

bil, není věčná imunita, ale Spasitel. Historická a dosud trvající skutečnost, že se židovský národ zaslíbeného Mesiáše sám zřekl, nepatří rozhodně ani k jeho přednostem, ani k zásluhám. Jestliže Ho „vlastní nepřijali“, stává se to pro jejich osud nikoliv polehčující, ale přitěžující okolností. Představuje pro ně neštěstí, které je svým způsobem neštěstím všeho lidstva.

To potvrzuje sám Ježíš, který je na odmítání své osoby velice citlivý a nepokrytě varuje své soukmenovce, že svou pýchou a vzdorem si přivodí velmi tvrdé postihy. „Běda tobě, Chorazime, běda tobě, Betsaida. Budeš na tom hůře než Sodom a Gomora. A co ty, Kafarnaum? Až do pekla sejdeš!“ „Běda vám!“ „Váš dům se vám zanechá pustý!“

Není to vina Hospodinova, že většina Židů svého Spasitele odmítá. Je nyní řada na nich, aby to uznali, obrátili se a stali se hodnými všech zaslíbení. Nechybí těch, kteří to už udělali, a lze si jen přát, aby jich bylo stále více. Jako učedníci Ježíše Krista nemůžeme být k tomu lhostejní. Nemůžeme spoléhat, že židovský národ jako celek se snad jednou obrátí. Jde o každého jednotlivce už teď. „Kdo uvěří a bude pokřtěn, bude spasen. Kdo neuvěří, bude zavržen.“ Vyprošovat Židům tuto milost obrácení není projevem antisemitismu, tedy pohrdání či odporu, ale hluboké a upřímné lásky ke starším dosud bloudícím bratrům. Naopak ubližujeme jim, jestliže ignorujeme tuto skutečnost a posilujeme tak mylné přesvědčení, že už je všechno v pořádku. Za takový skutečný „antisemitismus“ bychom se museli před Bohem zodpovídat. ■

Nejsvětější Svátost oltární je pramenem našeho života víry.

Má však být také opravdovým vrcholem. Proto je právě neděle, Den Páně, oním dnem, ve kterém tečou eucharistické milosti obzvláště silně, aby se staly zdrojem síly pro celý týden.

První příchod zmrtvýchvstalého Ježíše do Večeřadla se uskutečnil v den zmrtvýchvstání. *Věčer prvního dne v týdnu přišel Ježíš tam, kde byli učedníci. Ze strachu před židy měli dveře zavřeny. Stanul před nimi a řekl: Pokoj vám!* (Jan 20,19). Druhé zjevení, při kterém vyzval Tomáše, aby se dotkl jeho ran, se uskutečnilo *za týden nato* (Jan 20,26), tedy opět den po sobotě, v neděli. Svátý Jan upozorňuje formálně na tuto chronologii obou prvních setkání, aby se stala prototypem nedělních setkání věřících Církve: v Nejsvětější Svátosti je Ježíš přítomen uprostřed svých učedníků a uděluje jim pokoj a Ducha Svátého. Ve svatém přijímání, když přijímají zmrtvýchvstalé tělo, dotýkají se jeho oslavených ran jako Tomáš a vyznávají svou víru v něho. To jsou podstatné složky mše svaté.

Je dobré znovu objevit význam neděle v prvních staletích Církve jako dne Eucharistie, protože tehdy nebyl tento den zcela zvláštním dnem z důvodů vnějších okolností, nýbrž pro svou vlastní vnitřní sílu. Věřící nemohli jít po mši svaté domů, aniž by se necítili „znovuzrození“, nakaženi „živou nadějí skrze zmrtvýchvstání Ježíše Krista“ (srov. 1 Petr 1,3). Svátý farář Arský jednou řekl: „Když se tě někdo v neděli zeptá po mši svaté, co si odnášiš domů, pak odpověz: Nesu si domů nebe!, protože si domů odnášiš Krista.“

V některých jazycích se neděle nazývá „dnem sluce“. Slunce bylo od počátku symbolem zmrtvýchvstalého Krista. Bez slunce není života, bez slunce je jen tma a noc. Kristus je světlo světa. Kristus je chléb života.

Neděle - den Eucharistie

Již sv. Justin napsal ve 2. století o neděli: *V neděli se všichni scházíme, protože to je první den, kdy Bůh stvořil svět z temnot, a protože Ježíš Kristus, náš Vykupitel, v tento den vstal z mrtvých* (Justin apol. 1,67).

V jiných jazycích je význam neděle vyjádřen ještě výrazněji: v románských jazycích je to

Slavení mše svaté podle misálu z roku 1962

domenica (ital.) nebo *domingo* (port.), což je odvozeno od latinského slova Dominus - Pán.

Neděle je Den Páně

Svátý Jeroným napsal ve 4. století tyto řádky: *Den Páně, Den zmrtvýchvstání, den křesťanů, je náš den. Jmenuje se Den Páně, protože v ten den vystoupil Pán jako vítěz k Otci. Když pohané nazývají tento den „dnem slunce“, také my to rádi vyznáváme, protože dnes vzešlo světu Světlo, dnes se objevilo Slunce spravedlnosti, jehož paprsky přinášejí spásu.*

Co znamená neděle konkrétně pro křesťana? Jeden kněz napsal jednou provokativní článek pod titulem: „Nepěstuji své auto lépe než svou duši?“ A opravdu, dáváme si pozor, abychom auto poskytli pravidelnou údržbu, vyměnili olej a nezapomněli na pneumatiky.

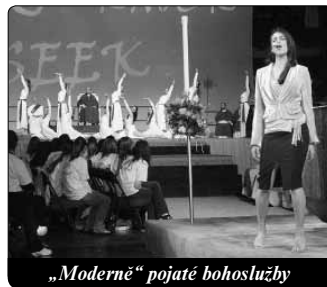
V našem křesťanském životě tomu není jinak: musíme pro svou duši a svůj život víry „natankovat“. A právě neděle má být takovým dnem tanko-

vání. Arcibiskup Kothgasser ze Salcburku stále vyzvedává význam neděle. Od něho pochází pěkná věta: Držíme neděli, protože neděle drží nás!

Jako mořeplavec, který chce přivést svou loď do cíle, musí se dívat na mapu, i my musíme kontrolovat naši mapu, zda jedeme správným směrem, zda jsme neztratili ze zřetele svůj cíl. A k tomu nám pomáhá neděle.

Ale neděle nám nedává jen orientaci pro naši cestu, nýbrž také sílu, abychom ji mohli vykonat. Druhý vatikánský koncil říká o neděli: Bůh nás živí u „stolu slova“ (svatá čtení a modlitba) a „stolu chleba“ (svaté přijímání). To jsou základní „potraviny“ našeho křesťanského duchovního života: Boží slovo, které nám dává orientaci, a svaté přijímání, které poskytuje pokrm a sílu pro celý týden a úkoly všedních dnů, pro zápasy, které musíme absolvovat. Z nedělní bohoslužby čerpáme sílu, abychom ve všední den mohli žít jako křesťané.

Když jednou jeden kněz zval na nedělní mši svatou vysoce postaveného muže, dostal od něho odpověď, že k tomu není čas, protože je příliš zaměstnaný. Farář řekl: *To mi připomíná jednoho dřevorubce, který utrácel mnoho sil a mnoho času, protože pracoval s tupou pilou i sekerou. Zcela vyčerpaný řekl, že nemá čas své nářadí nabrousit.*

„Moderně“ pojaté bohoslužby

Neděle je „Dnem Páně“ také proto, že je to den „pro Pána“. Je to den, který je obzvláště věnován Bohu, kdy si musíme pro Boha udělat více času než jindy.

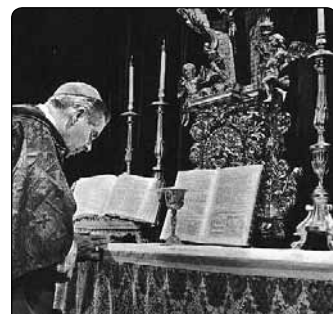
Jan Pavel II. řekl při Světovém dnu mládeže v Torontu 2002: „Nebojte se věnovat Pánu svůj čas. Čas věnovaný Bohu není ztracený, nýbrž nejlépe využitý čas.“

Neděle je den modlitby

Matka Tereza použila jednou krásné přirovnání z evangelia:

Když není ratolest spojena s vinným kmenem, uschne. Tímto spojením větve s kmenem je modlitba, a to především v neděli. Je-li zde toto spojení, pak je zde i láska a radost. Tak se stáváme sluneční září Boží lásky, nadějí na věčnou blaženost, plamenem horoucí lásky.

Jak často nám křesťanům vytýkají, že v neděli chodíme do kostela, ale ve všední den žijeme, jako bychom neděli nevyznávali. Jedná se vlastně o věro-

Tridentská liturgie klade důraz na kontemplaci tajemství Ježíšovy oběti

hodnost naší víry, o to, s jakým přesvědčením a nadšením svou víru žijeme.

Londýnský biskup se zeptal jednou slavného herce Anthonyho Quinna: „Jak je to možné, že my se vznešenými pravdami děláme tak slabý dojem, zatímco vy herci svými smyšlenkami na jevišti tak uchvacujete?“ Herec odpověděl: „To je tím, že my o těch vyprávěných věcech mluvíme jako o skutečných, a vy o skutečných mluvíte jako o vyprávěných.“

Nedělní bohoslužba je vlastně otázkou lásky. Kdo miluje Boha, pro toho je vnitřní záležitostí a potřebou setkat se s Bohem při slavení nedělní mše svaté. Nako- nec se vždy jedná o lásku.

Z-sks- 25/2007 přeložil -lš-

Podruhé narozena

Po několika měsících intenzivní přípravy přijala Edita křest. Stalo se tak 1. ledna 1922 v kostele sv. Martina v Bergzabernu. Přijetí křtu bylo pro ni zážitkem nového zrození, zakořenění ve skutečnosti Boha. Napsala: „Není pochyb o tom, že při narození z Ducha prožívá duše úplnou proměnu. (...) Duch světla neničí identitu člověka, ale poslouží si jí a díky tomu prožívá člověk znovuzrození.“

Když přijala křest a první svaté přijímání, byla již rozhodnuta, že svůj život zcela zasvětil Bohu jako řeholnice. Nechtěla však způsobit matce velkou bolest, a proto se rozhodla odložit vstup do řehole o několik let. Složila soukromě slib čistoty, chudoby a poslušnosti a nastoupila jako učitelka němčiny na lyceu sester dominikánek. Za výuku nebrala žádnou mzdu. Ode dne křtu byla každý den na mši svaté. Měla také stálého zpovědníka. Ježíš Kristus se stal její největší láskou. Milovala ho celou silou své vůle a svých citů. Setrvala před ním v adoraci, rozjímal o dramatu jeho utrpení a smrti. Mnoho hodin strávila v kontemplaci. Tím způsobem se před ní otevírala jediná Boží skutečnost pravdy a lásky. Odhalovala skutečnost, že člověk sám o sobě neznamená vůbec nic a může najít svou nekonečnou hodnotu jedině ve spojení s Ježíšem Kristem. Její výzva podstupovat den co den úsilí v touze po svatosti skrze věrnost pravdě víry je adresována každému z nás: „Kdo jde za pravdou víry a hledá Boha, ubírá se v dobrovolně podstupeném úsilí stejným směrem, kam je puzen ten, kdo je obdarován mystickou milostí. Bude se osvobozovat od smyslů, obrazů paměti i z přirozené činnosti rozumu a vůle a vstoupí do obnažené samoty svého nitra, aby tam setrval v temné víře, v prostém pohledu na skrytého Boha, který je utajený, ale přítomný.“

Od ateismu ke svatosti

Patronka Evropy Edita Steinová – sestra Terezie Benedikta od Kříže

Svatá Edita Steinová byla jednou z nejvýznamnějších osobností evropské filozofické a kulturní elity XX. století. Nekompromisní hledání pravdy ji dovedlo od hlubokého ateismu až na vrchol svatosti. Zahynula mučednickou smrtí v koncentračním táboře v Osvětimi v roce 1942, byla svatořečena v roce 1998 a prohlášena za patronku Evropy.

Z vlastní zkušenosti napsala o modlitbě: „Bezmezná milostné odevzdání se Bohu, ono plné a trvalé sjednocení, je nejvyšším stupněm modlitby, k jakému můžeme dospět. Duše, které ho dosáhly, jsou skutečným srdcem Církve, žije v nich velebnější Kristova láska. Skryté s Kristem v Bohu neznají již nic kromě Boží lásky, která je přeplyne a zcela proměňuje.“

V tomto období se Edita modlila i intenzivně vědecky pracovala. Napsala několik velice významných filozofických knih, přeložila výklad Písma svatého Tomáše Akvinského a knihy kardinála Newmana. V letech 1928–1933 ji zvali na různé evropské univerzity, aby zde konala přednášky. Když Hitler v roce 1933 uchvátil moc, nastala doba velkých pronásledování. V roce 1933 napsala dopis papeži Piu XI. a prosila ho, aby vydal encykliku, která odsuzuje hitlerovský ateismus. V říjnu téhož roku vstoupila ke karmelitkám v Kolíně nad Rýnem a přijala jméno Terezie Benedikta od Kříže.

Porozuměla doslova přikázání milovat nepřátele, a proto se vroucně modlila za pronásledované i pronásledovatele. Obětovala sama sebe na smír za židov-

Terezie Benedikta od Kříže (1933)

ský národ, za Němce i za světový mír. Tehdy napsala: „Stalo se pro mě jasným, že Bůh znovu klade těžkou ruku na svůj národ a že osud tohoto národa je také mým osudem. (...) Rozmlouvala jsem se Spasitelem a řekla jsem mu, že vím, že jeho kříž bude nyní

vložen na židovský národ. Okolí tomu nerozumí, ale ti, kteří rozumí, ti ho musí jménem všech přijmout na sebe. Chci to učinit, jen ať mi ukáže jak. Když tato pobožnost skončila, měla jsem vnitřní jistotu, že jsem byla vyslyšena, ale v čem má spočívat toto zvedání kříže, to jsem ještě nevěděla.“

Po vstupu do kláštera zářila Edita radostí jako nikdy předtím. Jak si vysvětlit, že tato velká intelektuálka, která milovala tanec, horské výstupy, veslování a tenis, koncerty, divadla a diskuze, zbavena všeho toho byla tak nevýslovně šťastná v těsné klauzuru? Jediným pramenem její radosti bylo, jak sama napsala, že začala život, „při kterém se držím Pána za ruku“. Přiznala také, že za celý život nezažila tolik radosti jako během dvou let svého noviciátu. Její radost pramenila z hluboké kontemplace a pokory, tedy z důvěrného spojení s Ježíšem v lásce. Z modlitby čerpala velkou sílu koncentrace a tvůrčí sílu. V době volna od klášterních zaměstnání napsala během 9 měsíců dílo *Konečné a věčné bytí* o rozsahu 500 stran.

Po tzv. křišťálové noci 9. listopadu 1938, kdy byly desettisíce Židů v celém Německu uvězněny a poslány do koncentračních táborů, viděla sestra Benedikta, že bude muset opustit Německo, aby nezavdala Němcům důvod k likvidaci kláštera. V té době nacisté, vedení nenávisí k Církvi, zrušili mnoho klášterů a řeholní sestry se ocitly na ulici. Na Silvestra 1938 byly Terezie Benedikta a její sestra Růžena, která v roce 1936 rovněž přijala křest, tajně převezeny do kláštera karmelitek v Holandsku. V prvních měsících roku 1939 uspořádal Hitler masovou propagandu proti Židům v Polsku. Téhož roku na Květnou neděli napsala Benedikta matce představené list, ve kterém vyjádřila připravenost přijmout smrt z Boží vůle jako smírná oběť za mír ve světě,

Kláster karmelitek v Echtu

za Církev, Židy, Němce a za zlomení vlády Hitlerovy.

V oktávu Božího Těla 1939 napsala poslední vůli, kterou zakončila slovy: „Již nyní přijímám smrt takovou, jakou mi Bůh určil, v dokonalém odezdání do jeho vůle a s radostí. Prosím Pána, aby přijal můj život i smrt ke své cti a slávě, za všechny záležitosti Nejsvětějšího Srdce Ježíše a Marie, za Církev svatou a zvláště za zachování, posvěcení a dokonalost našeho řádu, za Karmel, za Kolín i Echt, v duchu smíru za nevěřící židovský národ, aby přijal Pána, aby nadešlo jeho království ve slávě, za záchranu Německa, za mír na světě a konečně za moje blízké živé i mrtvé, za všechny, které mi Bůh dal, aby nikdo z nic nezhybnul.“

Vítej, Kříži, jediná naděje

1. září 1939 Hitler přepadal Polsko a začala druhá světová válka. Dva týdny nato píše sestra Benedikta burcující esej *Vítej, Kříži, jediná naděje*, kde zdůrazňuje, že skrze modlitbu a soucitnou lásku je možné přinášet pomoc raněným, umírajícím a osiřelým dětem. Kdo dovede zapomenout na sebe a rozjímá o utrpení Páně, mocí mystické modlitby přemůže i největší zlo: „Vědu kříže je možno získat jedině tehdy, když ji sami do hloubi kříže zakoušíme. Od počátku jsem o tom byla přesvědčena a řekla jsem z hloubi srdce: »Ave crux, spes unica.« (Vítej, kříži, jediná naděje).“

V roce 1941 Němci okupovali Holandsko. 15. září je s. Terezie Benedikta přinucena nosit židovskou žlutou hvězdu s nápisem Jude – Žid a musí se pravidelně hlásit na gestapu. Sestra Benedikta nikdy nepozdraví zvoláním – Heil Hitler! Jednou dokonce pocítila vnitřní impuls, aby jasně projevila, na které straně stojí, a pozdravila gestapáka slovy: – Pochválen buď Ježíš Kristus. Důstojník oněměl, sklonil hlavu a nic neodpověděl. V době pobytu v Echtu napsa-

la sestra Terezie poslední, nepochybně nejcennější dílo svého života, nazvané *Věda Kříže*. Je to geniální studie teologie sv. Jana od Kříže.

26. června 1942 vydal holandský episkopát pastýřský list protestující proti deportaci Židů a vylučování židovských dětí z jediné dostupných katolických škol. Hitlerovská vláda nařídila odvolání listu. Na rozdíl od protestantských pastorů katoličtí biskupové nejen že list neodvolali, ale dali přečíst z kazatelen německé výhrůžky. Na odvetu zatklí hitlerovci v neděli 2. srpna všechny židovské katolíky na území Holandska. Mezi zatčenými se ocitla i sestra Benedikta a její sestra Růžena. Před odjezdem do Osvětimi byly několik dnů v táboře na území Holandska. I když si uvědomovala, že ji čeká brzká smrt, vyzářovala velkou duchovní pohodu. Cestu do Osvětimi nastoupily v dobytých vagoncích 7. srpna. Cesta trvala dva dni. Sestra Benedikta si až do konce ponechala svůj karmelitánský hábit. Všechno nasvědčuje tomu, že ihned po příjezdu byla poslána do plynové komory a tělo bylo spáleno v krematoriu.

V místě mučednické smrti Edity Steinové je dnes kovová pamětní deska, na které je možné číst citát z jejích spisů: „Láska bude naším věčným životem a již nyní se k ní musíme přiblížit tak, jak je to jen možné. Ježíš se stal člověkem, aby byl pro nás cestou. Co je tedy třeba udělat? Ze všech sil opustit sebe a my-

Edita Steinová – poslední fotografie

sl obrátit k Bohu v prostém pohledu, svou vůli podrobit v lásce vůli Boží. Lehce se to řekne, ale nedosáhli bychom toho ani celoživotní prací, kdyby Bůh neudělal to nejdůležitější. Musíme jen doufat, že nám neodřekne svou milost, když věrně uděláme tu trošku, které jsme schopni. A ta *troška* znamená pro nás velice mnoho.“

Edita Steinová, obrácená ateistka, karmelitánka, jedna z nejvýznačnějších filozofických osobností 20. století, vědkyně a zároveň svěťice, ukončila svůj pozemský život před 65 lety 9. srpna 1942 a stala se zřetelným znamením pro lidi, kteří hledají pravdu, a symbolem jednoty mezi židy a katolíky.

Sestra Benedikta byla blahorečena 1. května 1987 Janem Pavlem II. v Kolíně n. R. a svatořečena v Římě 11. listopadu 1988. O rok později byla prohlášena patronkou Evropy.

Svatá Edita Steinová je velmi čitelným ukazatelem, kte-

rý nás vede na cestě hledání pravdy a každodenního života podle víry. Její svědectví obrácení i její spisy jsou stále aktuální. Zaposlouchejme se do jejího hlasu:

„Není třeba, abychom až do konce svého života hledali důkaz o věrohodnosti náboženské zkušenosti. Nutné však je, abychom se vyslovili *pro* nebo *proti* Bohu. To se od nás vyžaduje: abychom se rozhodli. Ten, kdo je příliš pyšný, aby se protlačil tou úzkou brankou, zůstane venku. Ale ten, kdo se protlačí na druhou stranu, ještě za života dospěje k stále plnějšimu jasu a k pravdivosti zásady: credo, ut intelligam – věřím, abych pochopil. Kristus nás zde nechal jako sirotky. Poslal nám svého Ducha, aby nás přivedl k celé pravdě (srov. Jan 16,13). Založil svou Církev vedenou Duchem Svatým a určil na zemi svého zástupce, jehož ústy k nám mluví Duch Svatý. V Církvi také sjednotil všechny své věrné a chtěl, aby jeden cítil odpovědnost za druhého. Tím způsobem nejsme sami, i když ztrácíme důvěru ve své poznání a dokonce ke své modlitbě. Přichází nám totiž na pomoc síla, vycházející z poslušnosti k Církvi a z víry v přímělu druhých.“

Kéž nás příklad Edity Steinové zmobilizuje nekompromisně vykročit na cestě víry, tedy k takovému sebeukáznění, abychom každodenní modlitbu, pravidelné přistupování ke svátosti pokání a účast na Eucharistii pokládali za nejvýznamnější privilegium i závazek a život podle evangelia za jedinou cestu, která vede k pokoji a nebeskému štěstí. Tento postoj můžeme vyjádřit slovy Edity Steinové:

„Pane, dej mi všechno, co vede k Tobě. Vezmi mi všechno, co mě může od Tebe odvádět. Odejmi ode mne i mne samotnou a přijmi mě celou jako své vlastnictví.“

Výhlazovací tábor v Osvětimi

Z *Mitujcie się* 3/2007
přeložil -lš- (kráceno)

a nemají obdoby. Vedl si ho po tisíciletí bezprostředně sám Bůh prostřednictvím vyvolených charismatických osobností, které nepotřebovaly své postavení upevňovat fyzickou mocí ani leskem dvora a služebnictva, protože se opíraly o božskou autoritu.

Bohužel, Boží národ si nevážil tak velkého privilegia, neodolal pokušení a zatoužil po pozemském útvaru s leskem jeho bohatství a moci. Okolní národy ho více než svou mocí a silou ohrozily především příkladem pohanského způsobu života. Nebylo tomu tak, že by Bůh řekl svému národu: – Tak už to stačí, vedl jsem tě dost dlouho, teď už spravuj sám sebe. Místo aby Izrael dále udivoval národy svým zcela jedinečným božským vedením, sám se zhlédl v jejich způsobu života, a Hospodin si mohl jen postesknout Samuelovi: „Nezavrhlí tebe, ale zavrhlí mne.“ Poslední dva izraelští soudci, Samuelovi synové Joel a Abdiáš, nezdědili otcovu velikost a stali se prototypem těch nesčetných zkorumpovaných zbloudilců, kteří se zpronevěřili svému poslání, když propadli chamtivosti, brali úplatky a zpřevraceli právo. Přispěli tím k něčemu, co můžeme označit za historickou tragédii, totiž k zániku Boží vlády ve vyvoleném národě, který se sám chtěl zařadit mezi ostatní pozemské říše jako jedna z nich, takže ze světa zmizel onen živý a trvalý konkrétní příklad Boží vlády na zemi.

Zůstane jistě až do konce světa tajemstvím, proč se vyvolený národ tak vytrvale vzpíral proti svému Pánu a Bohu, proč byl tak nepoučitelný, ačkoliv měl tolik vlastních zkušeností, že kdykoliv jednal bez Hospodina nebo dokonce proti němu, kráčel vstříc vlastnímu neštěstí.

Neméně obdivuhodná je Boží trpělivost, která tak shovívavě přijímala jeho vrtochy, jeho neposlušnost a nevěrnost a nikdy ho nezavrhl definitivně, nýbrž vždy nalézala nové cesty, jak se k němu znovu přiblížit. Jako by

počítala s tím, že se na něm musí nejdříve naplnit míra neštěstí, které si způsobí svévolí a vzdorem, aby ho přivedla ke konečnému spojení s Bohem.

Mocné pozemské říše nejrůznějšího typu se staly replikami budování babylonské věže: pyšný člověk chce dokázat sám sobě i Bohu svou naprostou suverenitu, soběstačnost a nezávislost. V nejednom případě panovník sám sebe vydával za božstvo a dal se takto uctívat. Kumulovaná chamtivost se pak projevovala postupně novými a novými výboji, rozšiřováním říše a rozmnožováním kořistí, poddaných a otroků, později zámořských kolonií a držav. To vše pomocí stále bezohlednějších a krvavějších válek, které přinášejí bolest, bídu a smrt. Nepřítel života a věčné spásy tak díky chamtivosti s velkou prohnalostí a rafinovaností dosahuje svého po všech stránkách.

Nutným důsledkem ustavičného hromadění bohatství je však to, že se tak může dít jen na úkor těch, kteří se ho nemohou účastnit, a tak se vytvářejí a prohlubují propastné rozdíly v životních podmínkách: aby jedni mohli žít ve velmi nákladném a demoralizujícím nadbytku, žijí druzí v nesnesitelné vražedné nouzi a lidsky ve zcela nedůstojném postavení, které nejsou schopni vlastními silami nijak podstatně změnit. „Nahromaděné bohatství“ je ďáblová dvojsečná zbraň. Slouží mu k tomu, že svádí proti Bohu jak ty, kteří ho mají, tak ty, kteří ho nemají. Ti, kteří jím oplývají, mají nejbliže k tomu, že Boha nepotřebují a odmítají, a ti, kteří o ně marně usilují a mohou majetným jen závidět, mají nejbliže k tomu, že Boha proklínají.

Kdyby křesťané vždy a všude žili jako skuteční Kristovi učedníci a stáli jako On jednoznačně na straně chudých, jak je jejich posláním a povinností, nemohlo by k dnešním tak hlubokým kontrastům ve světě dojít a ta

ké by tím v samém začátku vzali vítr z plachet všemu antiklerikalismu. Oni si však o tento vítr v mnoha případech sami přímo prosili.

P. Werenfried má plnou pravdu, když označuje sociální kontrasty a bídu chudých za blamáž křesťanství. Je to blamáž, která nás nejen zahanbuje, ale i právem obviňuje, že jsme nevtiskli světu ten obraz onoho Božího království, se kterým sestoupil na svět Boží Syn, ale sami se přizpůsobujeme tomu, čeho ve světě chamtivost dosáhla.

V návaznosti na dnešní úryvek evangelia mluví Pán velmi jasně, že má na mysli zcela jiný způsob života: „Neboj se, malé stáde! Váš Otec rozhodl, že vám dá království. Prodejte svůj majetek a rozdejte jako almužnu.“ Je to výzva k odvaze i k lásce, bezpečné ujištění, že když se zřekneme bohatství, dá nám Otec něco mnohem většího a dokonalejšího. Týká se tento Pánův požadavek jen těch, kteří si zvolili řeholní život, nebo by měl odlišit výrazně všechny Kristovy učedníky od ostatních lidí tohoto světa?

My jistě nemůžeme rázem změnit tvářnost světa. Ona také nevznikla přes noc. Ale máme příkaz, abychom se nepřizpůsobovali tomuto světu, od svého dosavadního způsobu života se odvrátili, změnil se a dokázali rozeznávat, co je Bohu milé a dokonalé. Je naší povinností, abychom uprostřed tohoto světa, zvráceného a zkaženého, začali vychovávat nové generace, které smýšlejí zcela jinak. Pán ví, že nás bude málo, a přece nám slibuje, že jen takto můžeme „kralovat“, tedy získat takový žádoucí vliv, který je opakem satanova smýšlení.

Ke změně světa můžeme přispět dvěma způsoby: jednak tím, že se nebudeme účastnit jeho závodů v chamtivosti a budeme trpělivě, vytrvale a systematicky protestovat proti nespravedlnosti a bídě. Ale největším a nejslibnějším příspěvkem k lepší budoucnosti světa je výchova takových

lidských srdcí, která jsou plně solidární s bližními, protože dokážou plně důvěřovat Bohu. Být solidární znamená učinit smyslem svého života nikoliv radost z plné stodoly, ale radost z radosti, kterou působíme, když zmírňujeme bolest, když se dělíme o to, co máme, s těmi, kteří strádají. Naše děti se potřebují soustavně seznamovat s tím, jak mnoho je dětí, které jsou vystaveny nepředstavitelné nouzi, protože nemají ani zlomek toho, co naše děti pokládají za samozřejmé, aby začaly pocíťovat živou touhu něco pro ně udělat. Naše děti potřebují od prvního uvědomění svých mezilidských vztahů mít příležitost pozorovat a také prokazovat skutky lásky. Mít co nejříve svého trpícího kamaráda, třeba na druhém konci světa, na kterého pamatují a o kterého se starají.

Největší dobrodinci lidstva, kteří pomohli nesmírnému množství nejvíce potřebných, vytvořili tuto pomoc nikoliv ze svých prostředků, nýbrž díky tomu, že se v naprosté nezištnosti a bezmezné důvěře dali Bohu k dispozici, a on si z nich učinil mocné nástroje své milosrdné lásky. Vyrovnávali tak zpětně rozdíly mezi nadbytkem a nouzí. Tak rukama P. Werenfrieda, který měl jen jednu sutanu, prošly miliardy, které pomohly těm nejpotřebnějším. Na těchto velkodušných dobrodincích je nápadné nejen jejich obdivuhodné dílo, ale i skutečnost, že jsou skutečně jen „maličkým stádcem“. Měli bychom takto vynikat všichni jako celek. Je to nejkratší cesta k dokonalosti: zapomínat na sebe a sloužit druhým. Musíme silně rozvíjet účinnou antipropagandu k jednostranné reklamě: Vyhrej! Ziskej! Kupuj! Nákupní centra rostou jedno za druhým. Neměly by před nimi stát obří billboardy s varováním: **Blázne, ještě dnes v noci od tebe požádám tvou duši, a čím bude, co jsi vyhrál, získal a nakoupil, nahrabal?**

Nezbuďte ti nic než to, co jsi daroval.

-/š-

TRVALÉ FRANTIŠKOVO POSELSTVÍ - dokončení ze str. 2

A jelikož je mu pravda nepoznatelná, Pilát navrhuje: zařídíme se spíše prakticky, to má větší úspěch než hledat pravdu. Od soudí Ježíše k smrti, protože sleduje pragmatismus, úspěch, své vlastní štěstí. I dnes mnozí říkají: „Ale co je to pravda?“ Můžeme najít její zlomky, ale pravdu, jak najít pravdu? Je opravdu náročné uvěřit, že toto je pravda: Ježíš Kristus, pravý život, kompas našeho života. A přece, jestliže začneme žít podle velkého pokušení, jen podle momentálních možností, bez pravdy, opravdu ztrácíme kritérium a ztrácíme základ obecného pokoje, který může být jedině v pravdě. A touto pravdou je Kristus. Kristova pravda se osvědčila v životě světců všech staletí. Svatí jsou velkým paprskem světla v dějinách, který dosvědčuje: toto je život, toto je cesta, toto je pravda. Proto mějme odvahu říci Ježíši Kristu: „Tvoje pravda je ověřena v životě tolika světců. Půjdem za tebou!“

František slyšel v srdci Kristův hlas, a co následovalo? Pochopil, že se musí dát do služeb svých bratří, především těch nejvíce trpících. To je výsledek prvního setkání s hlasem Krista. Toho rána, když přišel do Rivortorta, pohlédl na místo, kde podle tradice byli shromážděni malomocní, lidé vyhoštění, ti nejpоследnější, vůči kterým František pociťoval nepřekonatelný odpor. Dotkla se ho milost a on jim otevřel své srdce. A udělal to nejen milosrdným gestem almužny, to by bylo příliš málo. Líbal je a sloužil jim. On sám vyznává, že to, co se mu zdálo nejdříve hořké, stalo se pro něho „sladkostí duše i těla“ (2 Test 3: FF 110).

Milost tedy začíná Františka formovat. Stává se stále více schopným upřít svůj pohled na Kristovu tvář a naslouchat jeho hlasu. To byl ten okamžik,

kdy se na něho obrátil Ukřižovaný ze San Damiana a povolal ho k smělému poslání: „Jdi, Františku, obnov můj dům, vidíš, že je celý v troskách“ (2 Cel I, 6,10: FF 593). Když jsem byl dnes ráno v San Damianu a pak v bazilice sv. Kláry, kde se přechovává originál kříže, který promlouval k Františkovi, upřel jsem svůj pohled na tyto Kristovy oči. Je to obraz Krista ukřižovaného a zmrtvýchvstalého, život Církve, který promlouvá také k nám, pokud jsme pozorní, tak jako před dvěma tisíciletími promlouval ke svým apoštolům a před osmi sty lety k Františkovi. Církev žije ustavičně z tohoto setkání.

Ano, drahá mládeži, dovolme Kristu, aby nás potkal! Důvěřujme mu, naslouchejme jeho hlasu. On není jen okouzlující člověk. Jistě, je plně člověkem, podobný nám ve všem kromě hříchu (srov. Žid 4,15). On je však mnohem více: Bůh se stal člověkem a je jediným Spasitelem, jak říká jeho jméno: Ježíš, totiž „Bůh spasi“. (...)

Právě proto, že František byl Kristův, byl také mužem Církve. Od Ukřižovaného v San Damianu měl úkol opravit Kristův dům, a tím je právě Církev. Mezi Kristem a Církví je nezrušitelný vztah. My všichni jsme povoláni, abychom v každé generaci znovu opravovali Kristův dům – Církev. Jen když to děláme, Církev žije a stává se krásnou. Je mnoho způsobů, jak budovat Boží dům – Církev. Buduje se také různými povoláními, laickými a rodinnými, k zasvěcenému životu, ke kněžskému stavu. (...) Drahá mládeži, obklopte láskou a vděčností své kněze. Pokud Pán chce povolati někoho z vás k této službě nebo k zasvěcenému životu, neváhejte říct mu své ano. (...)

*Bollettino Vaticano
(Krácenno)*

SPASITELOVA SOCHA PATŘÍ K DIVŮM SVĚTA

Z podnětu Švýcara Bernarda Webera se miliony lidí na celém světě účastnily volby nových sedmi divů světa. Za jeden z nich byla prohlášena 30 m vysoká socha Spasitele nad Rio de Janeirem, která byla posvěcena 31. října 1931. Od loňského roku se navíc stala katolickým poutním místem. Před touto sochou promluvil P. Werenfried van Straaten poté, co ho Jan XXIII. v roce 1962 vyzval, aby působení svého díla rozšířil na Latinskou Ameriku. Přednesl tam horoucí modlitbu, kterou uvádíme níže.

Modlitba P. Werenfrieda van Straaten u sochy Cristo Redentor v Riu de Janeiro

Pane Ježíši Kriste, přišel jsem z dálky, abych k Tobě promluvil jménem chudých. Cestou jsem s hrůzou uzavřel do svého srdce nouzi milionů. Dovol mi, abych Ti řekl: To, co jsem viděl v tomto světadílu, je skandál.

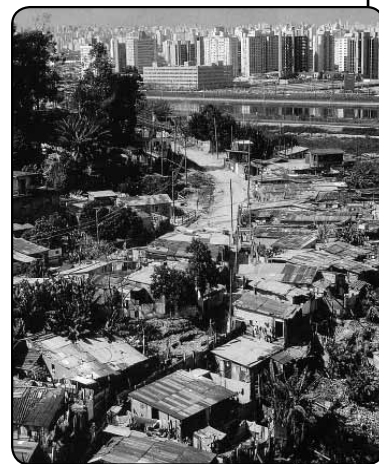
Zde panují poměry, které jsou pro křesťanství opravdovou blamáží. Tvoje Církev je zde nádherná jako nikde na světě. Bitevní pole, na kterém se rozhoduje o budoucnosti Tvého království, leží v srdci chudých, kteří jsou v této zemi již dlouho přenecháni svému osudu.

Rozhodující zbraní nejsou atomové bomby, nýbrž láska a spravedlnost. Hlad, který snad dříve byl neštěstím, je nyní bezprávím. Nejchudší vrstvy již poznaly abnormální a nesmírný charakter své bída ve srovnání s luxusem několika málo vyvolených.

Těsné sousedství nejhlušší chudoby a marnotratného bohatství vyvolává velké probuzení. Již vše revoluce v hladových rezervacích na severovýchodě, na kávových plantážích Kolumbie, v zinkových dolech Bolívie a na všech univerzitách tohoto rozjitřeného světadílu.

A musím říct, Pane, že tato revoluce je spravedlivá, protože se obrací proti chudobě, negramotnosti, sociálnímu bezpráví a lidskému zoufalství. Zde začal proces, který nejsme schopni zdržet, nýbrž jen moudře a odvažně přivést do konce.

A nyní jsem v tomto překrásném městě, ve kterém Ty stojíš se široce roztáženými rukama na této hoře na kraji oceánu. Je to nový Jeruzalém, nad kterým pláčeš? Vidíš slonovinovou krá-

su Copacabany, která se ve smragdových poduškách pahorků tulí k lehce dýchajícímu řádům moře.

Vidíš luxusní město obklopené zlatými plážemi. Září žlutí a okrem. Mraky stojí na tenkých nohou uprostřed moře domů nebo na okolních vršcích nebo v nekonečných řadách jako bílá obruč oceánu.

Krásné město, ale Ty vidíš také strašné favely, chudinské čtvrti nuzáků, které se vyšplhaly všude tam, kde si straně nepřivlastnila moderní architektura, zde mají architekti bídy svou šanci a zmocňují se strání brutálně. Odsud, kde ovládáš suverénně vrchol, jeví se favely jako cizí mozaika v šedi a černi. ►

■ Vysílání denně 8.00 – 12.00 a 18.00 – 24.00

■ Denně: 8.00; 18.00; 21.35 – Dnešek v kalendáři

■ 11.45; 18.35 – Pohádka ■ Po-Pá: 11.55; 20.00 – Z pokladů duše

Podrobnosti na www.tvnoe.cz ■ Změna programu vyhrazena.

► Ale každý flíček tohoto strašného obrazu pokrývá nárek celé rodiny. Osm set tisíc chudých zde žije. Vyhnaní hladem z vnitrozemí utekli do zlatého města, aby zde přistáli v pekle.

Včera pozdě v noci jsem bloudil favelami sem a tam. Do výšky sta metrů se šplhají ty baráky chudých. Ti dolní mají bezpečný odstup od čisté betonové cesty, ale kóta tisíců se posouvá nezadržitelně vpřed. Chodil jsem po uličce široké půl metru, na které jsem se musel prodírat mezi chatrčemi.

Pane, ty víš, jak zde bydlí Boží děti. Jak jsou nesnesitelnou nouzí zdeptané a zraněné. Ty jsi přece viděl, jak ona opilá žena pracuje v baru a je placena kořalkou – naplivala mi do tváře, protože jsem nebyl oblečen v hadrech. Ale co mají tito lidé dělat? Udusí se svou nouzí.

Ty víš, Pane, že jsem včera zoufalý utekl z páchnoucí krabice tři krát čtyři metry, ve které bydlí dvanáct lidí. Stěny jsou polepeny titulními stránkami ilustrovaných novin s dívkami v bikinách, svatou Barborou a Sofií Lorenovou, slavným karnevalem v Riu a nejsvětější Pannou. Plechová střecha ze sudů od asfaltu propouští vodu.

Vzduch je nappán pachem a hudbou. Na zemi se hemží mouchy a nahé děti. Nemocná dívka leží pod hadrami na roztrhané matraci. Mezi touto bednou a další je jen papírová stěna s trhlinami a dírami. Z protější strany se z okna dívají mladé polonahé ženy. Chýše stojí tak těsně vedle sebe, že člověk neví, zda je uvnitř, nebo venku.

Pane, já jsem z té chýše utekl za čtvrt hodiny, abych se na čerstvém vzduchu zhroutil jako nemocný pes. Ale pro rodinu jsem nemohl nic udělat, musel jsem ji tam nechat tak, jak se tam již šestnáct roků krčí. Ty je znáš, Pane, otec se jmenuje Miguel de Souza Mendez a jeho žena Olivia Maria.

Napsal jsem pro tebe i jména těch dětí: Gracia-Maria, Oswal-

do, Francisco, Vera-Lucia, Zilda, Pedro-Paulo, Vicenti, Belmira, Esmeralda a Maria da Conceicao, tzn. Neposkrvžené početi! Vznešená jména svobodných Božích dětí, které jsi vykoupil svou smrtí na kříži, a ony přesto musí zde na zemi nevinně žít v pekle.

Je přece nevyhnutelné, že malý Vicenti se stane zapřísáhlým komunistou, až se jednou doví, že jeho sestra Esmeralda muse-la prodávat na pláži své tělo, aby mohli přežít.

Pane Ježíši Kriste, co máme dělat? Proč to mají malé dívky ve vzdálené Evropě o tolik lepší než Esmeralda? Proč se nepotřebují parádit jako dlouhonohé gazely před milionáři, kteří hned vedle favely mají klub a kasino, kde rozhazují své peníze, které vydělali na krvi chudých? Nechte maličkých přijít ke mně, řekl jsi jednou...

Pane, já vím, že Ti nesmím nic vyčítat. Ta výtka platí nám. Zde na hoře stojí jen Tvoje socha, kamenný Kristus, který byl po kusech na oslech vyvezen nahoru. Živým Kristem musíme být my. Není to Tvoje vina, že Ti dáváme tak málo příležitostí, aby Tvé Srdce bylo hnací silou našeho života.

Vezmi si nás, Pane, konečně do svého vlastnictví, dej nám sílu, abychom vyzařovali pro tyto chudé bratry Tvou dobrotu a lásku. Dej nám nahlédnout, že nebezpečí nespočívá v komunismu, ale v bídě, ve které chřadnou, zatímco my zůstáváme tvrdí a sobečtí.

Dej nám vznešenou odvalu oddělit se ode všeho přebytku, ne ze strachu před komunismem, nýbrž z vědomí křesťanské povinnosti. Přinut' nás konečně ke spravedlnosti a k lásce ke všem, kteří proklínají Tvé jméno, protože na nás nepoznávají Tvoji dobrotu. A požehnej nyní ze své vysoké hory v Riu malé Evropě, aby se stala velkou v Tvé lásce.

Preklad -lš-

Ne 5. 8.: 8.04 Říkejte, že máte druhé rádi 8.10 Highlight (3) 8.35 Na koberečku (6) 8.50 Klaunský pohádkový kuffík – O pracovitě Elence 9.00 Proměny zahrady (srpen) 9.15, 16.05 Řekni jim Siyabonga 9.45 Pro víta mundi 10.30 Záznam primice P. Blažeje Hejtmánka z Brezi u Velké Bíteše 11.45 Salesiánské hry mládeže 11.53, 20.00 Z pokladů duše – P. Jiří Janoušek 11.55 Polední modlitba se Sv. otcem Benediktem XVI. (L) 12.15 15 let po rozvodu – jací jsme? (2. díl) (P) 16.35 Hlubinami vesmíru 17.35 Tajna křtu 17.55 Říkejte, že máte druhé rádi 18.00 Ježíš – království bez hranic (13) (P) 18.30 Curriculum vitae – Babča generál 19.00 Spojené arabské emiráty 19.30 Atlas Charity – Kozmice 19.35 Znojmo ve spirále času 19.50 Čteme z křesťanských periodik 20.05 Protože jsme Němci 20.35 Mezinárodní folklorní festival Strážnice 2007 II. 22.05 Čteme z křesťanských periodik 22.25 Misijní magazín (5) 23.30 Jdi a jednej také tak... 24.00 Poltón klub (10).

Po 6. 8.: 8.05, 18.05 Mladí – staří (Nezaměstnaní v produktivním věku) 8.30 Na koberečku (6) 8.45 Proměny zahrady 9.00 Noční univerzita – Dr. Cezary Mizia 10.00, 18.45, 00.30 Paříž, Delfy, Peterhof 10.30 Protože jsme Němci 11.00 Pro víta mundi, s P. Prokopem Siostrzonkem (2) 11.40 Klaunský pohádkový kuffík – O pracovitě Elence 11.50, 20.00 Z pokladů duše – P. Jindřich Peřina 12.00 Polední modlitba s Radiem Proglas (L) 12.05 Pro víta mundi tentokrát s Ing. Bohumírem Jakubjakem 12.45 Znojmo ve spirále času 16.05 Po stopách Ježíše Krista (6/10) – Blahoslavenství 16.35 Dopis z Indie 17.05 Hitlerova kariéra (2/5) 17.35 Hledání (2) 18.35 Klaunský pohádkový kuffík – O sobecké Růžence 19.15 15 let po rozvodu – jací jsme? (2. díl) 20.05 Mezi nebem a zemí (5) 20.45 Čteme z křesťanských periodik 20.55 Pro víta mundi s P. Prokopem Siostrzonkem (2) 21.40 Na koberečku (8) 21.55 Noční univerzita – Jozef Kováčik 23.00 Každý se nějak jmenuje (MFF „Strážnice 2007“).

Út 7. 8.: 8.05 Highlight (3) 8.35 Mezi nebem a zemí (5) 9.15, 00.30 Koloseum, Real Alcázar, Topkapi 9.45 Hitlerova kariéra (2/5) 10.15 Hledání (2) 10.45 Atlas Charity – Kozmice 10.50 Poltón klub (9) 11.40 Klaunský pohádkový kuffík – O sobecké Růžence 11.50, 20.00 Z pokladů duše – P. Jiří Šlégr 12.00 Polední modlitba s Radiem Proglas (L) 12.05 Vox 006, festival křesťanských kapel (1) 16.05 Řekni jim Siyabonga 16.35 Pro víta mundi s P. Prokopem Siostrzonkem (2) 17.15 15 let po rozvodu – jací jsme? (2. díl) 17.45 Znojmo ve spirále času 18.05 Bateria (2. díl) 18.35 Klaunský pohádkový kuffík – O soucitném Standovi 18.45 Proměny zahrady 19.05 Léta letí k andělům – P. František Lizna, SJ 19.30 Přírodní krásy Ameriky (2. díl) (P) 20.05 Bez hábitu: Salesiánky 21.10 Vojenská pouť (P) 21.30 Čteme z křesťanských periodik 21.40 Salesiánské hry mládeže 21.50 Hitlerova kariéra (2/5) 22.20 Hledání (2) 22.50 Protože jsme Němci 23.20 15 let po rozvodu – jací jsme? (2. díl) 23.50 Pro víta mundi tentokrát s Ing. Bohumírem Jakubjakem.

St 8. 8.: 8.05 Amman 8.35 Atlas Charity – Kozmice 8.40, 00.25 Mezi nebem a zemí (5) 9.20 Hlubinami vesmíru 10.30 Generální audience papeže Benedikta XVI. (L) 11.55, 19.55 Z pokladů duše – P. Tomáš Holub (P) 12.00 Polední modlitba s Radiem Proglas (L) 12.05 Dopis z Indie 12.35 Řekni jim Siyabonga 13.00 Vysílací přestávka se zvukem Proglasu 16.00 Programová nabídka TV NOE 16.05 Pro víta mundi, tentokrát s Ing. Bohumírem Jakubjakem 17.00 Noční univerzita – Jozef Kováčik 17.40 Znojmo ve spirále času 18.02 Studio AHA (2) 18.35 O Misačkovi 18.45 I když nemám skoro nic, vidím, že Bůh se o mě stará (P) 19.10 Pro víta mundi s P. Prokopem Siostrzonkem (2) 20.00 Čteme z křesťanských periodik 20.10 Poltón klub (11) 21.05 Relativistická Evropa (3. díl) (P) 21.35 Znojmo ve spirále času 21.50 Atlas Charity – CHOPS v Českém Těšíně 21.55 Gustav Fíkka – keramik (P) 22.05 Noční univerzita – Dr. Cezary Mizia 23.05 Generální audience papeže Benedikta XVI. (R).

Čt 9. 8.: 8.05 I když nemám skoro nic, vidím, že Bůh se o mě stará 8.30 Dětská televize (červenec) 9.00 Noční univerzita – Jozef Kováčik 9.40 Proměny zahrady 10.00 Poltón klub (11) 10.55 Gustav Fíkka – keramik (P) 11.05 Znojmo ve spirále času 11.20 Paříž, Delfy, Peterhof

11.40 Klaunský pohádkový kuffík – O soucitném Standovi 11.50, 20.00 Z pokladů duše – P. Jiří Šlégr 12.00 Polední modlitba s Radiem Proglas (L) 12.05 Studio AHA (2) 12.35 Přírodní krásy Ameriky (1) 13.00 Vysílací přestávka se zvukem Proglasu 16.00 Programová nabídka TV NOE 16.05 Přírodní krásy Ameriky (2) 16.35 Po stopách Ježíše Krista (6/10) – Blahoslavenství 17.05 Mladí – staří (Nezaměstnaní v produktivním věku) 17.30 Poltón klub (12) 18.35 Klaunský pohádkový kuffík – O veselé Karolince 18.45 Proměny zahrady 19.05 I když nemám skoro nic, vidím, že Bůh se o mě stará 19.30 Protože jsme Němci 20.05 Lumen 2000 (6) 20.35 Pro víta mundi (P) 21.15 Mladí – staří (Nezaměstnaní v produktivním věku) 21.45 Relativistická Evropa (3. díl) 22.15 Atlas charity – CHOPS v Českém Těšíně 22.30 Paříž, Delfy, Peterhof 23.00 Hitlerova kariéra (2/5) 23.30 Hledání (2) 24.00 Dopis z Indie 00.30 Pro víta mundi tentokrát s Ing. Bohumírem Jakubjakem.

Pá 10. 8.: 8.05 Relativistická Evropa (3. díl) 8.35 Znojmo ve spirále času 8.50 Lumen 2000 (6) 9.20 Bez hábitu: Salesiánky 10.20 Koloseum, Real Alcázar, Topkapi 10.50 Na koberečku (8) 11.05 Mladí – staří (Nezaměstnaní v produktivním věku) 11.40 Klaunský pohádkový kuffík – O veselé Karolince 11.50, 20.00 Z pokladů duše – P. Tomáš Holub 12.00 Polední modlitba s Radiem Proglas (L) 12.05 Ježíš – království bez hranic (13) 12.35 Znojmo ve spirále času 12.50 Gustav Fíkka – keramik 13.00 Vysílací přestávka se zvukem Proglasu 16.00 Programová nabídka TV NOE 16.05 Generální audience papeže Benedikta XVI. (R) 17.25 Relativistická Evropa (3. díl) 18.05 I když nemám skoro nic, vidím, že Bůh se o mě stará 18.35 Klaunský pohádkový kuffík – O vzteklé Fridolině 18.45 Gustav Fíkka keramik 18.55 Poltón klub (12) 20.05 Noemova pošta (P) (L) 21.35 Po stopách Ježíše Krista (6/10) – Blahoslavenství 22.05 Bez hábitu: Salesiánky 23.05 Lumen 2000 (6) 23.35 Noční univerzita – Jozef Kováčik 00.15 Proměny zahrady 00.35 Protože jsme Němci.

So 11. 8.: 8.04, 20.00 Nejraději mám maminku 8.10 Highlight (3) 8.50 Ježíš – království bez hranic (13) 9.15 Velká čínská zeď, Taj Mahal, náměstí sv. Marka 9.45 Čteme z křesťanských periodik (P) 9.55 Bateria (3. díl) 10.25 Poltón klub (12) 11.25 Po stopách Ježíše Krista (6/10) – Blahoslavenství 11.45 Klaunský pohádkový kuffík – O Misačkovi 11.55 Nejraději mám maminku 12.05 Přírodní krásy Ameriky (2. díl) 12.35 Lumen 2000 (6) 13.00 Vysílací přestávka se zvukem Proglasu 14.30 Opakování záznamu primiční mše svatě (P) 14.30 Hejtmánka z Brezi u Velké Bíteše. 16.00 Programová nabídka TV NOE 16.05 Křížovatky Mons. Jaroslava Škarvady 16.30 Po stopách Ježíše Krista (6/10) – Blahoslavenství 17.00 Noční univerzita – Dr. Cezary Mizia 18.05 Highlight (4) 18.35 Klaunský pohádkový kuffík – O Misačkovi 18.45 Indiáni 19.00 Velká čínská zeď, Taj Mahal, náměstí sv. Marka 19.30 Jiní lidé (P) 20.05 Curriculum vitae – Vesmír v nás (P) 20.35 Hitlerova kariéra (3/5) 21.05 Hledání (3) 21.35 I když nemám skoro nic, vidím, že Bůh se o mě stará 22.00 Poltón klub (11) 22.55 Noční univerzita - P. Stanislav Pacner 23.55 A vy nepláčete s námi.

Ne 12. 8.: 8.04, 17.55 Proč se lidé hádají 8.10 Highlight (4) 8.35 Na koberečku (8) 8.50 Klaunský pohádkový kuffík – O vzteklé Fridolině 9.00 MORAVIA CUP 2007 aneb Fotbal ano, drogy ne 9.15 I když nemám skoro nic, vidím, že Bůh se o mě stará 9.45 Pro víta mundi 10.30 Záznam primice P. Jindřicha Peřiny z Dubu na Moravě 11.45 Gustav Fíkka – keramik 11.53, 20.00 Z pokladů duše – P. Jindřich Peřina 11.55 Polední modlitba se Sv. otcem Benediktem XVI. (L) 12.15 Relativistická Evropa (3. díl) 13.00 Vysílací přestávka se zvukem Proglasu 16.00 Programová nabídka TV NOE 16.05 I když nemám skoro nic, vidím, že Bůh se o mě stará 16.35 Hlubinami vesmíru 17.35 Vojenská pouť 18.00 Ježíš – království bez hranic (14) (P) 18.30 Curriculum vitae – Vesmír v nás 19.00 Amman 19.30 Atlas Charity – CHOPS v Českém Těšíně 19.35 Indiáni 19.50 Čteme z křesťanských periodik 20.05 Památky a zajímavosti Vidnavska (P) 20.35 Záznam koncertu Divana Gasparyna (Colours of Ostrava) 22.05 Čteme z křesťanských periodik 22.25 Bez hábitu: Salesiánky 23.30 Dopis z Indie 24.00 Poltón klub (12).

Liturgická čtení

Sestry boromejky hledají **zdravotní sestry a zdravotního laboranta** pro spolupráci na díle milosrdenství pro svou nemocnici v Praze 1. Nástup možný ihned. Kontakt: 257 197 160, trpisovska@nmskb.cz nebo 723 842 422, 602 435 319, vedeni@boromejky.cz.

Pouť k Panně Marii Klokotské v sobotu 11. srpna 2007

Program: 8.00 hod. – první mše sv. (P. Roman Janáč CSsR – novokněž) • 10.00 hod. – hlavní mše sv. (hlavní celebrant biskup Jiří Paďour OFMCap., diecézní biskup českobudějovický) • 15.00 hod. – Klokotské hodinky a svátostné požehnání s krátkou adorací • 16.00 hod. – koncert (soubor Musica da Chiesa, hudba starých mistrů v podání tradičních i netradičních hudebních nástrojů). Od rána možnost přistoupit ke svátosti smíření.
Srdečně zve Římskokatolická farnost Tábor – Klokoty, Staroklokotská 1, 390 01 Tábor, tel. 381 232 584, e-mail: klokotyomi@volny.cz, internet: www.sweb.cz/klokot.

Duchovní správa poutního místa P. Marie Pomocné (Maria Hilf) u Zlatých Hor vás srdečně zve na **HLAVNÍ POUŤ K P. MARIÍ POMOCNÉ, OCHRÁNKYNI ŽIVOTA.**

POUŤ SE KONÁ V SOBOTU 11. 8. 2007.

Program: 8.45 hod. – křížová cesta pro děti a dospělé. Trasa vede z města Zlatých Hor (od 1. zastavení u Bohemy) na poutní místo. • 10.00 hod. – informace o činnosti Centra pro rodinu ostravsko-opavského biskupství, zprávy z oblasti ochrany života, zejména života ještě nenarozeného. • 10.20 hod. – společná modlitba sv. růžence. • 11.00 hod. – **MŠE SVATÁ** – slouží olomoucký biskup Mons. JOSEF HRDLIČKA se spolubratry v kněžské a jáhenské službě. Celou slavnost doprovází pěvecký sbor z Jeseníku. • 14.00 hod. – svátostné požehnání a slovo na cestu, ukončení poutě.

Z Jeseníku pojedí v tento den zvláštní autobus od kostela v 7.00 hod. a druhý autobus v 9.00 hodin. Kyvadlová doprava z vlakového nádraží ve Zlatých Horách odjíždí v 7.45 hod., v 8.45 hod., v 9.45 a v 10.15 hodin. Zastavuje na všech obvyklých zastávkách. Zpět z poutního místa je rovněž zajištěn odvoz autobusem. Příjezd vlaků do ZH: 8.28, 9.55. Odjezd vlaků ze ZH: 13.50, 15.45, 16.45. Další informace na tel.: 584 425 916.

Bazilika Nanebevzetí Panny Marie – Mendlovo náměstí, Staré Brno
POUŤ K PANNĚ MARIÍ SVATOTOMSKÉ – Ochránkyni města Brna a Perle Moravy bude VE STŘEDU 15. 8. V 18.30 hod. Při pontifikální mši svaté pronese homilii provinciál karmelitánů Dr. Vojtěch Kodet. Bohoslužbě bude předcházet od 17.30 hod. modlitba růžence, v 18.00 hod. mariánské nešpory a v 18.15 hod. litanie loretánské. Během tridua budou celebrat mši svatou vždy v 18.30 hod. titi kněží: 12. 8. – Mons. Dr. Karel Janoušek, 13. 8. – R.D. Karel Obrdlík, 14. 8. – R.D. Ervín Jansa. Na tuto mariánskou slavnost ke své Matce a Ochránkyni srdečně zvou starobrněnsťáci augustiniáni.

Na brněnském výstavišti a v ulicích města Brna proběhla v měsíci dubnu a červnu již tradiční veřejná charitativní sbírka Oblastní charity Brno **BRNĚNSKÁ AKCE CIHLA**. Byl to již VIII. ročník celostátní veřejné charitativní sbírky Akce cihla. Tato sbírka byla určena mentálně postiženým a autistům, kteří využívají služeb Chráněného bydlení sv. Michaela v Brně. Právě tomuto zařízení je určen letošní výtěžek, který bude sloužit zároveň i k rekonstrukci objektů v Dolních Věstonicích a ve Skryjích. Zde by měly být vybudovány prostory k volnočasovým aktivitám mentálně postižených a autistů a v budoucnu by tu mělo vzniknout chráněné bydlení pro 12 osob. **Výtěžek dubnové sbírky činí 33 943 Kč, výtěžek červnové sbírky 203 614,50 Kč.** Děkujeme všem zúčastněným za podporu a spolupráci. Veškeré informace o Oblastní charitě Brno a Chráněném bydlení sv. Michaela naleznete na www.charitabrno.cz.

Michaela Kovalová, asistent PR a dobrovolnictví, Brno

Neděle 5. 8. – 18. neděle v mezidobí

1. čt.: Kaz 1,2; 2,21–23
Ž 90(89),3–4.5–6.12–13
Odp.: 1 (Pane, tys nám býval útočištěm od pokolení do pokolení!)

2. čt.: Kol 3,1–5.9–11
Ev.: Lk 12,13–21
Slovo na den: *Chraňte se před každou chamtivostí.*

Pondělí 6. 8. – svátek Proměnění Páně

1. čt.: Dan 7,9–10.13–14 nebo 2 Petr 1,16–19
Ž 97(96),1–2.5–6.9
Odp.: 1a.9a (Hospodin kraluje, je povznesen nad celou zemí.)
Ev.: Lk 9,28b–36

Slovo na den: *Nepověděli nic o tom, co viděli.*

Úterý 7. 8. – nez. pam. sv. Sixta II. nebo sv. Kajetána

1. čt.: Nm 12,1–13
Ž 51(50),3–4.5–6.12–13
Odp.: srov. 3a (Smiluj se, Pane, neboť jsme hřešili.)
Ev.: Mt 14,22–36
Slovo na den: *K tobě po vodě.*

Středa 8. 8. – památka sv. Dominika

1. čt.: Nm 13,1–2a.25–14,1.26–29.34–35
Ž 106(105),6–7a.13–14.21–22.23
Odp.: 4a (Pamatuj na nás, Hospodine, pro náklonnost k svému lidu. Nebo: Aleluja.)

Ev.: Mt 15,21–28

Slovo na den: *Co z úst vychází, to člověka poskvrňuje.*

Čtvrtek 9. 8. – svátek sv. Terezie

Benedikty od Kříže
1. čt.: 1 Petr 4,12–19
Ž 31(30),3cd.4.6+8ab.16bc.17
Odp.: 6a (Do tvých rukou, Hospodine, svěřuji svého ducha.)
Ev.: Lk 9,23–26
Slovo na den: *Ať zapře sám sebe.*

Pátek 10. 8. – svátek sv. Vavřince

1. čt.: 2 Kor 9,6–10
Ž 112(111),1–2.5–6.7–8.9
Odp.: 5a (Blaze muži, který se slitovává a půjčuje.)
Ev.: Jan 12,24–26
Slovo na den: *Kde jsem já, tam bude i můj služebník.*

Sobota 11. 8. – památka sv. Kláry

1. čt.: Dt 6,4–13
Ž 18(17),2–3a.3bc.4.47+51ab
Odp.: 2 (Miluji tě, Hospodine, má silo!)
Ev.: Mt 17,14–20
Slovo na den: *Mít viru jako hořčičné zrnko.*

Breviář pro laiky

Uvedení	NE	PO	ÚT	ST	ČT	PÁ	SO
do první modlitby dne:	5. 8.	6. 8.	7. 8.	8. 8.	9. 8.	10. 8.	11. 8.
Antifona	919	1452	949	1754	1708	1708	1768
Žalm	784	786	783	783	786	786	783
Ranní chvaly:							
Hymnus	920	1452	949	1755	1709	1708	1769
Antifony	920	1453	950	965	1710	1463	1014
Žalmy	921	813	950	965	813	813	1014
Kr. čtení a zpěv	923	1454	953	1756	1710	1463	1770
Antifona k Zach. kantiku	708	1454	953	1780	1710	1463	1780
Prosby	924	1454	953	1757	1711	1711	1771
Záv. modlitba	708	1455	1461	1462	1712	1463	1465
Modlitba během dne:							
Hymnus	925	1455	954	970	792	792	1018
Antifony	925	1456	955	971	987	1004	1019
Žalmy	926	940	955	971	987	1004	1019
Krátké čtení	927	1456	957	973	1713	1713	1021
Záv. modlitba	708	1455	957	973	1712	1463	1022
Nešpory:							
Hymnus	915	929	1457	959	1760	1714	1024
Antifony	916	929	1457	960	976	1715	1025
Žalmy	916	930	1457	960	976	1715	1025
Kr. čtení a zpěv	918	933	1459	962	1763	1717	1027
Ant. ke kant. P. M.	708	709	1459	962	1780	1717	1464
Prosby	918	933	1459	963	1764	1718	1028
Záv. modlitba	708	708	1455	1461	1462	1712	1463
Kompletář	1238	1242	1247	1250	1254	1257	1238

EUCHARISTICKÉ ZÁZRAKY I

František Mráček

Publikace je založena na člancích o eucharistických zázracích publikovaných v časopisu REGINA v letech 2001–2006. Je zde zachycena slovem i obrazem řada spolehlivě dosvědčených eucharistických zázraků, při kterých Bůh svou mocí viditelně proměnil eucharistický chléb v krvácející svalovou hmotu a eucharistické víno ve viditelnou červenou krev. Texty teologicky recenzoval P. Ladislav Vík SDB.

VÉRITÉ • Křídový papír, váz., A5, 216 stran, 210 Kč

DUCHOVNÍ ZKOUŠKA

Tanguy Marie Pouliquen • Z francouzštiny přeložila Kateřina Zilynská

Může se životní zkouška stát místem setkání s Bohem lásky a něhy? Autor, inspirovaný svatým Janem od Kříže, nás povede cestou, na které Bůh očisťuje milující duše ode všeho, co je rozptýluje, aby je proměnil a ještě silněji připoutal k sobě. Na tuto cestu jsou zváni všichni křesťané. Polem, na němž pracuje Boží milost, není pouze klášterní cela, ale celý svět.

Paulínky • Brož., 114 x 175 mm, 96 stran, 105 Kč

O TOM, CO JE V ŽIVOTĚ DŮLEŽITÉ • NA MINUTU S JÓZEFEM AUGUSTYNEM

Z polštiny přeložila Jindra Hubková

Sto krátkých zamyšlení nad tématy z duchovního i běžného života nebo nad aktuálními událostmi, při jejichž četbě si člověk hlouběji uvědomí, co je v životě skutečně podstatné. Autor hovoří o Ježíši, modlitbě, svátosti smíření, lásce, srdci člověka, utrpení, kříži, o Svatém otci, smrti a mnohém dalším. Upozorňuje, jak je důležité neustrnout, ale chtít lidsky i duchovně růst.

Karmelitánské nakladatelství • Brož., 114 x 165 mm, 112 stran, 99 Kč

STRADIVÁRKY

Vojtěch Cikrle

Sbírka krátkých myšlenek a citátů z homilií, přednášek, tematických textů a publikací brněnského biskupa Vojtěcha Cikrleho z let 1995–2006.

Biskupství brněnské • Váz., 90 x 125 mm, 64 stran, 89 Kč

HLASY TÍCHA

Wilhelm Mühs (ed.) • Z italštiny přeložil Zdeněk Kolář

Knížka obsahuje 365 citátů známých osobností z různých období a různých zemí na téma ticho a mlčení.

Portál, s. r. o. • Váz., A6, 126 stran, 149 Kč

Objednávky knih - tel. 587 405 431 • Administrace a inzerce týdeníku Světlo - tel./fax 585 222 803

Matice cyrilometodějská s. r. o., Dolní nám. 24, 771 11 Olomouc 1, e-mail: knihy@maticecm.cz

Kompletní nabídku knižní produkce MCM naleznete na internetové adrese www.maticecm.cz

772 00 Olomouc 2

147/2002

P.P.

D + I

771 11 Olomouc 1

Dolní nám. 24

Matice cyrilometodějská s. r. o.